

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Lleoliad:
Ystafell Bwyllgora 3 – Senedd

Dyddiad:
Dydd Iau, 23 Ebrill 2015

Amser:
09.00

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Llinos Madeley

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

Seneddlechyd@Cynulliad.Cymru

Agenda

Yn y cyfarfod ar 25 Mawrth 2015, penderfynodd y Pwyllgor o dan Reol Sefydlog 17.42(vi) wahardd y cyhoedd ar gyfer eitem 1 yn y cyfarfod ar 23 Ebrill 2015.

1 Y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru): trafod yr adroddiad drafft (09.00 – 09.45)

2 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon (09.45)

3 Y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): sesiwn dystiolaeth 2 (09.45 – 10.35) (Tudalennau 1 – 51)

Stewart Blythe, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

Phil Evans, Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru

Sue Evans, Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru

Egwyl (10.35 – 10.40)

4 Y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): sesiwn dystiolaeth 3 (10.40 – 11.30) (Tudalennau 52 – 64)

Imelda Richardson, Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru
David Francis, Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru

5 Y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): sesiwn dystiolaeth 4 (11.30 – 12.00)

Panel o arolygwyr lleyg

Egwyl (12.00 – 12.05)

6 Y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): sesiwn dystiolaeth 5 (12.05 – 12.55) (Tudalennau 65 – 84)

Gerry Evans, Cyngor Gofal Cymru
Rhian Huws Williams, Cyngor Gofal Cymru

7 Papurau i'w nodi (12.55)

Cofnodion o'r cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 19 a 25 Mawrth 2015 (Tudalennau 85 – 91)

Ymchwiliad i berfformiad Gwasanaethau Ambiwylans Cymru: gwybodaeth ychwanegol gan Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru (Tudalennau 92 – 97)

P-04-625 Cefnogaeth i Fil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru): gohebiaeth gan y Pwyllgor Deisebau (Tudalennau 98 – 99)

8 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(vi) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod. (12.55)

9 Y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): trafod y dystiolaeth (12.55 – 13.05)

**10 Craffu ar waith y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r
Dirprwy Weinidog Iechyd: paratoi ar gyfer sesiwn graffu (13.05 – 13.15)
(Tudalennau 100 – 101)**

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

[Regulation and Inspection of Social Care \(Wales\) Bill / Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol \(Cymru\)](#)

Evidence from Association of Directors of Social Service and Welsh Local Government Association – RISC 08 / Tystiolaeth gan Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru a Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru – RISC 08

The Regulation and Inspection of Social Care (Wales) Bill

Health and Social Care Committee Stage 1 Written Evidence – Joint response on behalf of the Association of Directors of Social Service (ADSS) Cymru and the Welsh Local Government Association (WLGA)

1. Do you think the Bill as drafted will deliver the stated aims (to secure well-being for citizens and to improve the quality of care and support in Wales) and objectives set out in Section 3 (paragraph 3.15) of the Explanatory Memorandum? Is there a need for legislation to achieve these aims?

The Bill is only one part of a number of measures, including the Social Services and Well-Being (Wales) Act and the Well-being of Future Generations (Wales) Bill that have a mutual dependency. These interdependent parts, including regulation and inspection, need to be strongly connected and complementary, so that they produce a whole system, the objective of which focuses on improving the well-being of the whole population, as well as improving the quality of care and support in Wales.

We recognise that social care has changed significantly since the last major regulatory change in Wales with a growth of mixed forms of support. With the implementation of the Social Services and Well-being (Wales) Act which will transform social care in Wales, as well, it would appear to be sensible to bring our regulation and inspection legislation up to date and review and reduce any complexity that exists under previous legislative frameworks.

2. What are the potential barriers to implementing the provisions of the Bill (if any) and does the Bill adequately take account of them?

As mentioned above the Bill is just one part of a number of measures that seek to secure well-being for citizens and to improve the quality of care and support

in Wales and so the Bill is dependent on the other measures being successfully implemented and ensuring that each support the aims of the others. The Bill does seek to make fundamental changes to the regulation and inspection framework in Wales, such as the re-constitution of the Care Council for Wales, a move towards service based regulation and a greater focus on outcomes. These changes do not come without barriers, such as changes in requirements on providers and what they are reporting and the need for new systems to be able to manage this. The Bill takes account of a number of these barriers, for example the introduction of new offences to support the submission and accuracy of these reports. The biggest barriers will however be around the culture change within organisations needed to implement these new provisions and with the costs that are associated with the changes. The Explanatory Memorandum (EM) concludes that there will be additional costs associated with the Bill, particularly around the move to a service based model of registration and the introduction of a quality judgement framework, however it also recognises that there are some elements where it has not been possible to calculate costs making it difficult to ascertain all of the financial implications of the Bill.

3. Do you think there are any issues relating to equality in protection for different groups of service users with the current provisions in the Bill?

The Bill's emphasis on focusing on the individual with a shift to outcomes-based regulation, as well as providing citizens with more opportunities to access information about services in which to make decisions on, should have a positive benefit for all citizens, including those with protected characteristics. Based on what we have seen we do not believe that there are any issues, though as the provisions are further developed it will be important to assess any potential impact that the changes may have.

4. Do you think there are any major omissions from the Bill or are there any elements you believe should be strengthened?

We have commented on a number of issues throughout this response that suggests that more work is necessary on a number of matters to strengthen the Bill.

5. Do you think that any unintended consequences will arise from the Bill? Provisions in the Bill

There is a considerable number of provisions included in the Bill for subordinate legislation, including regulations, guidance and code of practice making powers for Welsh Ministers. There are also rule, guidance and code of practice making powers for Social Care Wales' – without knowing the detail that will come through as a result of these it is difficult to say what any unintended consequences may be. However, there are some areas of risks, which are covered in more detail later, in response to the questions on the provisions in the Bill. For example, there may be some unintended consequences as a result of the introduction of a Quality Judgement Framework and the introduction of registration fees.

6. What are your views on the provisions in Part 1 of the Bill for the regulation of social care services? For example moving to a service based model of regulation, engaging with the public, and powers to introduce inspection quality ratings and to charge fees.

The original white paper on the future of regulation and inspection of care and support in Wales set out the benefits of moving to a service based model of regulation. The joint ADSS and WLGA response to the White paper (which can be found at: <http://www.wlga.gov.uk/download.php?id=5872&l=1>) welcomed this move as there should be a greater likelihood of being able to identify systemic failures on the part of providers and allow the addressing of these issues at an organisational level. It should also provide useful information about the culture and values across settings and it will be important to enable the regulatory body to both drill down into services and at a whole organisation level.

This approach does need to be balanced with not reducing the focus on settings, direct service delivery and the impact on users. It is important to ensure each setting is still inspected appropriately and that there is a level playing field in inspection between smaller and larger organisations. Managers of individual parts of the service must be clear that responsibility rests with them, not with head office. It also needs to be clear that if one part of a service has difficulties there is not an automatic judgement made against the service as a whole.

The Explanatory Memorandum (EM) identifies that the change to a service based model of registration is the preferred option but that this model will involve substantial transitional costs for the service regulator estimated at £1,471,000 for 2016–17. Given the financial challenges facing public services we need to ensure that this shift in approach will bring about value for money and that any added benefit outweighs the costs that are associated, particularly given the fact that EM identifies that 78% of independent service providers have only one setting.

There are some concerns over the proposed Quality Judgement Framework (QJF). In principle a QJF could be a useful tool for the citizen as it should enable them to compare and contrast services more easily. However, there is a big challenge to ensure that the framework is meaningful and effective, helping bring about a real improvement in services. There is a very real risk that the score would be the sole focus and any narrative would be lost. Rather than having a score, or a one word descriptor, we need to be focusing on having something that is succinct and encapsulates the whole performance, allowing citizens to make informed decisions. A poor quality judgement on a service provider which might be the home of choice for current residents will be disturbing and it is essential that such judgements are reliable, consistent and easily understood by the citizen. QJF's can be subjective and as a result do not provide consistent information / messages, unless that subjectivity can be reduced or removed it will always be open to challenge.

Experience has also taught us that the market moves quickly and individual service provider's performance can vary throughout the year. There will be a challenge as to how to keep the QJF up-to-date to inform citizens and ensure that people are making decisions based on accurate and reliable information.

In our joint response to the original White paper we outlined our views on the introduction of registration fees, identifying that as a fee would add to the current burden of tight margins for many providers and that ultimately this cost would be passed along to the citizen through the fee system then the potential benefits are unclear, as such we are not in support of this element of the Bill.

7. What are your views on the provisions in Part 1 of the Bill for the regulation of local authority social services? For example, the consideration of outcomes

for service users in reviews of social services performance, increased public involvement, and a new duty to report on local markets for social care services.

Establishing an outcomes focused approach is to be welcomed and something that both the WLGA and ADSS Cymru have previously endorsed. In achieving this, there needs to be a greater focus on integrating the inspection process towards the achievement of improved well-being outcomes across the public sector. Work is required to redevelop current systems and approaches to establish workplace cultures that are based on people's needs rather than systems and processes. Strengthening service users' voices, so that their aspirations are reflected in the way in which services are delivered, will drive improving standards and provide the context for this shift in focus. In order to respond effectively and better understand how the working environment will have to change, inspectors and regulators will need to understand the challenges faced by the citizen, the workforce and service providers.

There is a clear link with the current Welsh Government consultation on performance measures under the Social Services and Well-being (Wales) Act which ADSS Cymru and WLGA are also responding to. This sets out how social services performance will be measured to ensure that they are meeting the duties of the Social Services and Well-being (Wales) Act, with a greater focus on measuring well-being and the achievement of outcomes. Our main point in response to the consultation is pertinent here – without a stronger clarity about 'what good looks like' we will all struggle to know how best to gather evidence to convince ourselves and others that the performance is good or excellent, rather than 'good enough'.

The Bill places a responsibility on local authorities to produce both an annual report and a local market stability report. Whilst much of the detail of these are to be prescribed in regulations it is important that neither of these become overly burdensome. Local authorities already produce an Annual Report of the Director of Social Services and so it is hoped that the regulations will build on what is in existence rather than looking to re-create anything.

Under the Social Services and Well-being (Wales) Act local authorities will be required to produce a population assessment, which under the draft code of practice, is to be produced once every local government electoral cycle and based on the LHB footprint. Any expectation on the local market stability

reports needs to link in with these other duties, otherwise we run the risk of duplicating work – The EM references an ‘annual statement of the social care market’ – it would seem unrealistic and unwieldy for local authorities to have to undertake this work on an annual basis whilst the population assessment is undertaken every 4 years. It would make sense to bring the frequency of production of the local market stability reports in line with the population assessment, with a need to review them during their lifetime as appropriate. A better understanding of the market and future trends is a good thing and local authorities have made efforts towards this. A Commissioning Framework was developed in 2010 which provides guidance under Section 7(1) of the *Local Authority Social Services Act 1970* in the form of standards which local authorities are expected to achieve. The Framework’s commissioning standards set the benchmark against which the effectiveness of local authority commissioning will be measured. The standards centre on the development of evidence-based commissioning plans and their delivery through effective procurement. Since then the Social Services Improvement Agency (SSIA) have also developed guidance to support the development of Market Position Statements. We need to be sure that placing a duty on local authorities to undertake an assessment of their sector will add value to the work that is already being done. Whilst the EM identifies the difficulties in attributing a cost to the process it does recognise that ‘undertaking the required analysis of the social care market in Wales will require specialist research skills, particularly skills associated with modelling’. This is equally applicable on a local level and so the production of these reports will require both time, expertise and resources for them to be effective.

The overlap of requirements in the Bill and the Social Services and Well-being (Wales) Act around producing a population assessment, an annual report and a local market stability report highlights the need to ensure that any legislation being passed compliments and links with existing, or planned responsibilities / duties. In addition to the requirements resulting from both the Bill and the Social Services and Well-being (Wales) Act, the Well-being of Future Generations (Wales) Bill puts local well-being plans on a statutory basis and the White paper on reforming local government talks about Council Leaders producing a manifesto and annual statement, with the Chief Executive responsible for producing an Annual Report.

8. What are your views on the provisions in Part 1 of the Bill for the development of market oversight of the social care sector?

Anything that reinforces in the public mind, as well as with public sector commissioners, that social care, as well as health care, is a sector where provision derives from public, third and private sector bodies is to be welcomed. In both children's and adult services, providers have been in a position of considerable power in the market place, often because of public sector agencies' inability to think and behave commercially and therefore anticipate how the market will respond to changing economic and political trends.

'Shaping the market' is clearly a role for public sector commissioners and the regulators have a potentially helpful role to play in reinforcing a strengthened role of commissioners, but one that is built on mature and respectful relationships with providers. Legislative change should be a driver in shaping the market and the Social Services and Well-Being (Wales) Act 2014 makes a clear directional change, away from traditional and institutional response to people's needs and towards services and responses that have at their heart, offering improvements in people's lives and giving people more control over their lives and their care and support, where possible offered to people in their own homes and neighbourhoods.

The development of commissioning plans and strategies will be best undertaken between commissioners and providers, since providers will have intelligence about what works well for people and that people appreciate. That should be the basis on which future plans are developed. So whilst providers should not shape the market alone, neither should commissioners operate without the necessary dialogue with providers. Regulators should be free to bring their intelligence to the table, recognising any conflicts of interest, but without their contribution, the picture is incomplete.

We welcome oversight for CSSIW on the financial and corporate governance of the 'larger players' in the market, but it may be necessary for those powers also to be available in relation to smaller providers, particularly in a regional market place that can easily be destabilised, particularly by action against or closure of smaller domiciliary care providers. A review, as set out in Part 1, would place on the provider the requirement for contingency planning, but the experience in

using 'escalating concerns' procedures suggests that contingency planning should be a collective responsibility for all key stakeholders in dealing with a potential business failure and this should be reflected in legislation.

The development of local and regional market position statements is a step that should offer greater intelligence about stability and the scope for development to meet changing needs and demands. The regional footprint is more likely to be the most helpful configuration, since the scale of provision should allow greater flexibility in dealing with market changes, though flexibility will be required as in some circumstances a sub-regional approach may be more beneficial. These position statements should provide the foundations for a 'national market stability report'. The national report has to be continually 'work in progress', in order that commissioners and providers can demonstrate and learn how to show responsiveness to people's changing needs and wishes, as well as to the legislative landscape and what it suggests about commissioning intentions over the next 10/15 years.

9. What are your views on the provisions in Part 3 of the Bill to rename and reconstitute the Care Council for Wales as Social Care Wales and extend its remit?

It is important that we move from a position where there is insufficient clarity about where the responsibility for improvement sits and equally important that it is recognised that there are potential conflicts of interest between the role of regulator and that of promoting, encouraging and requiring improvement. There will also need to be a mature conversation about the distinction between improvement, that requires current arrangements to deliver better outcomes, and innovation, that requires that new responses are developed to meet changing expectations and demands, as well as new legislative requirements, as set out in Social Services and Well-Being (Wales) Act 2014. These will both need to be addressed through an agency with 'improvement' as one of its key drivers.

The regulatory function of Care Council for Wales has been important in giving the public confidence in the social care workforce and holding the workforce to account. Being able to remove a worker from the register to practice is a critical characteristic. It signals that poor practice is not tolerated, even where there

may be explanations and it has reinforced a sense of personal, professional responsibility amongst the workforce.

The resources available for improvement will be put to better use if they are pooled and driven by a single objective, to ensure that people who receive services experience increasingly better outcomes.

The renaming and reconstituting of Care Council for Wales (CCfW) as **Social Care Wales (SCW)**, with an extended remit, should build on the strengths of CCfW, particularly in giving service-users a voice and a part to play in the education of social workers and other social care workers. It is essential that this aspect of the CCfW's work and history is taken forward by SCW. In addition there should be at least the same level of representation on SCW for service users, as that provided by CCfW. Ensuring Local Government representation will also be important, particularly around the new remit to support improvement.

The extent of third sector and private provision needs to be better recognised through grants and assistance to support improvement available from SCW, as the stability of the market will partly depend on the continual professional development of the workforce and proper career pathways in all sectors of the workforce. It is worth restating that of 1780 regulated social care settings in Wales in 2011/12 only 218 were owned by local authorities and of nearly 12m hours of domiciliary care provided, only 3.6m was provided by local authorities. We believe that the majority of the social care workforce, in third sector and private agencies, has to have increased access to the attention and resources for their continuing professional development.

We welcome the remit for undertaking studies to improve the effectiveness, efficiency and/or economy of care and support, as that will help to demonstrate 'what good looks like', as we have referred above to the significance of being able to understand that. We believe that local authority performance and improvement should remain a sector-led and sector-owned model, with local government being best placed to support local authorities in many of the areas which are critical to local authority performance and improvement. This includes: understanding the local context and priority setting; financial planning and viability; political and managerial leadership; governance and decision-making; and organisational capacity. Local government has a successful track record for supporting service improvement and we would want

to see this role continuing through the use of elements such as peer review / challenge and self-assessment.

10. What are your views on the provisions in parts 4–8 of the Bill for workforce regulation?

The approach proposed in relation to workforce regulation for SCW is generally welcomed, particularly consolidating existing powers to regulate the workforce into a single statutory provision. In addition we welcome the clarity and explicit nature of the procedures for registration and fitness to practice, with greater autonomy to SCW in developing the rules governing the process of regulation.

Whilst the Bill 'recognises the broad nature of the social care workforce', it does not provide sufficient detail to give confidence to workers in third and private sector agencies that their needs are being properly considered or indeed that those workers, who make up the majority of the social care workforce, who are not social workers, are being given appropriate attention and recognition for the part they play in supporting people to lead fulfilling lives.

The work of the Law Commission (2014) should be a useful aid to develop this part of the Bill, with its recommendations, in England, for a single legal framework for all health and social care professionals. At the very least in Wales, this suggests the need for dialogue and much closer collaboration between SCW and bodies such as Health and Care Professions (HCPC) in the future, as we see greater collaboration and integration between local government and NHS in Wales. This is supported in the Social Services and Well-Being (Wales) Act 2014, with its emphasis on promoting the well-being of people to avoid later crises, with a shared responsibility for that purpose between NHS and local government reinforced by the Act.

We would support the proposals in the Bill for the removal of voluntary registration, but believe that there should be early discussions about the significance of leaving domiciliary workers and care home workers unregistered and therefore unregulated. We note the requirement to ensure that all regulated services have a registered manager, but this can only be a first step to offering greater protection within the law for all social care workers. This would be a huge call on resources and it would need to be focused on improving people's

lives and their experiences of services, rather than pursuing the objective of 'widening registration'.

We support the removal of dual registration for managers, placing the responsibility for registration solely with SCW.

On the matter of protection of title, we believe that there was benefit in protecting the title of social worker through the Care Standards Act 2000. The extension of this protection to other social care workers will need a wide debate with all key stakeholders.

We believe that it is wise for SCW to hold a list of people who are barred from practice and welcome an approach that differs from DBS, by referencing standards of conduct to which workers should adhere. However as stated in previous consultation responses we do not believe that the use of prohibition orders will be helpful as this is likely to cause confusion with the DBS processes and could lead to less public protection and assurance.

11. What are your views on the provisions in part 9 of the Bill for cooperation and joint working by regulatory bodies?

The developing trend and future plans suggest that more provision will be jointly provided between agencies and by a multi-professional and multi-disciplinary workforce. To improve the regulatory context for these changes, targeted at improving people's experiences of services and delivering better outcomes, requires that regulators reflect the service landscape and work together, letting go of sectional interests, and focusing on a maxim that suggests, 'doing it better means doing it together'. This complements the move away from assessing whether minimum standards are being met, towards an assessment of the well-being of the people receiving services.

It will be hugely helpful to have the level of cooperation required spelt out in the Bill, specifically identifying powers to cooperate in the exercise of their functions, to carry them out jointly and to be able to delegate functions to each other.

Sharing of information, or the lack of it, has been a real impediment to sharing responsibility and ensuring that the Bill makes it clear that sharing information

is expected to be the default position, rather than the exception, will set a standard for others to follow.

12. In your view does the Bill contain a reasonable balance between what is included in the face of the Bill and what is left to subordinate legislation and guidance?

Our response has raised a number of issues that we believe can be dealt with in subordinate legislation and guidance and our view is that the balance is adequate at present.

13. What are your views on the financial implications of the Bill as set out in parts 6 and 7 of the Explanatory Memorandum?

As identified earlier there are a considerable number of provisions included in the Bill for subordinate legislation, including regulations, guidance and code of practice and so without knowing some of the detail behind the provisions within the Bill it is difficult to know what many of the financial implications will be. The Bill itself fundamentally changes the regulation and inspection framework in Wales and, as reflected in the EM, there will be transitional costs associated with these changes, most of which fall on the current regulatory bodies. There are also new duties created, for example local authorities, in addition to the production of an annual report, will need to produce a local market stability report which will have a resource impact on local authorities to produce. We also need to be careful that as funding for improvement across the sector is consolidated through a single body in the form of Social Care Wales that local authorities do not lose the ability to focus on improvement or to be able to respond to performance issues that they have previously been able to.

Most frontline services are facing considerable cuts in the current climate, so the impact of costs associated with these changes should not be underestimated and should not risk further destabilising care providers.

14. Are there any other comments you wish to make about specific sections of the Bill?

Not at this stage

Eitem 4

National Assembly for Wales /
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
[Health and Social Care
Committee / Y Pwyllgor Iechyd a
Gofal Cymdeithasol](#)
[Regulation and Inspection of
Social Care \(Wales\) Bill / Bil
Rheoleiddio ac Arolygu Gofal
Cymdeithasol \(Cymru\)](#)

Evidence from Care and Social
Services Inspectorate Wales -
RISC 05 / Tystiolaeth gan
Arolygiaeth Gofal a

Ein c Gwasanaethau Cymdeithasol
Eich Cymru - RISC 05

Dyddiad / Date: 13 Ebrill 2015

David Reese AS
Cadeirydd Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Annwyl Gadeirydd

Rwy'n croesawu'r cyfle i roi tystiolaeth er mwyn llywio craffu'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol (y Pwyllgor) ar Fil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru).

I lywio ystyriaethau'r Pwyllgor, mae'r dystiolaeth isod yn nodi cyd-destun gwaith cefnogi a rheoleiddio'r system ofal gan Arolygiaeth Gofal Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC), er mwyn sicrhau bod pobl yn derbyn gofal diogel o ansawdd da. Roedd hefyd wedi rhyddhau nifer o ddogfennau allweddol:

- Adroddiad Blynyddol AGGCC 2014/15¹
- Gwerthusiad annibynnol o'r peilot dyfarnu ansawdd mewn gofal plant, gan Athrofa Iechyd a Gofal Cymdeithasol Cymru, Prifysgol De Cymru²
- Canllawiau AGGCC ar ddiffyg cydymffurfio a gorfodi³
- Enghreifftiau o adroddiadau arolygu cyflawn. Mae adroddiadau ar gael i'r cyhoedd ar wefan AGGCC⁴

Hoffai AGGCC hefyd i'r Pwyllgor nodi ein bod wedi gweithio gyda Llywodraeth Cymru wrth iddi ddatblygu ei ffordd o feddwl a ffurfio'r Bil, y nodiadau cefnogi, a'r asesiadau effaith rheoleiddiol. Rydym yn croesawu'r trafodaethau hyn, a byddwn yn parhau i weithio gyda Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'i swyddogion er mwyn darparu cyngor proffesiynol, yn seiliedig ar ein profiad fel rheoleiddiwr, er mwyn llywio datblygiad rheoliadau a chodau ymarfer a wneir o dan y Bil yn y dyfodol.

¹<http://cssiw.org.uk/our-reports/annual-reports/2013-2014/?skip=1&lang=cy>

²<http://cssiw.org.uk/about/strategic-plan/changing-the-way-we-inspect/?skip=1&lang=cy>

³<http://cssiw.org.uk/providingacareservice/how-we-enforce/?skip=1&lang=cy>

⁴<http://cssiw.org.uk/find-a-care-service/service-directory/?skip=1&lang=cy>

AGGCC
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

☒ [REDACTED]
☒ [REDACTED]

[REDACTED]

CSSIW
Cathays Park
Cardiff
CF10 3NQ

www.aggcc.org.uk

www.cssiw.org.uk

Rôl AGGCC

AGGCC yw'r rheoleiddiwr a'r arolygiaeth ar gyfer ⁵gofal a gofal plant ⁶ynghymru. Rydym hefyd yn arolygu a monitro gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol ⁷a gwasanaethau eraill,⁸ ac yn cynnal y swyddogaethau hyn ar ran Gweinidogion Cymru. Ein rôl ni yw sicrhau y gall pobl gael mynediad at ofal diogel o ansawdd da, sy'n bodloni eu hanghenion ac yn hyrwyddo eu lles. Amddiffynnir ein hannibyniaeth trwy Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng y Prif Arolygydd a Gweinidogion Cymru perthnasol.

Ymateb AGGCC i gwestiynau ymgynghoriad y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

1. Ydych yn meddwl y bydd y Bil, fel y mae wedi'i ddrafftio, yn cyflawni'r nodau a'r amcanion arfaethedig (sef, sicrhau lles ar gyfer dinasyddion a gwella ansawdd a chymorth yng Nghymru) fel y ceir yn Adran 3 (paragraff 3.15) o'r Memorandwm Esboniadol? Oes angen deddfwriaeth er mwyn cyflawni'r amcanion hyn?

Mae hyrwyddo lles ar gyfer dinasyddion a gwella ansawdd y gofal a'r cymorth mae pobl yn ei dderbyn yn gofyn am ddull cyfannol sy'n rhoi pobl yng nghanol gwasanaethau. Mae hyn yn cynnwys y ffordd mae gwasanaethau'n cael eu comisiynu a'u rheoleiddio. Bydd y Bil hwn, ynghyd â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (Deddf 2014), a chyda chymorth Bil Cenedlaethau'r Dyfodol, yn darparu fframwaith cyfreithiol dealladwy, lle mai canlyniadau ar gyfer pobl a sicrhau eu lles yw'r prif ffocws.

Mae AGGCC wedi bod yn greadigol wrth iddi gymhwyso deddfwriaeth gyfredol trwy symud ffocws ei harferion rheoleiddiol o asesu safonau i werthuso canlyniadau ar gyfer y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau. Mae'r methodolegau a'r dulliau newydd o arolygu a gorfodi, a gyflwynwyd gennym yn 2012, wedi bod yn effeithiol wrth leihau'r nifer o wasanaethau risg uchel, a rhoi pwyslais newydd ar "ansawdd bywyd" ar draws y sector. Er bod y newidiadau hyn wedi cael effaith gadarnhaol wrth wella ansawdd y gofal mae pobl yn ei dderbyn, mae terfyniadau ar y ddeddfwriaeth gyfredol sy'n rhwystro ein gallu i fynd ar ôl atebion mwy effeithiol. Yn benodol, gallu AGGCC i orfodi'r bobl gywir i fod yn atebol am ofal gwael ac i gymryd camau gorfodi sifil amserol.

Mae AGGCC felly yn ystyried y ddarpariaeth yn y Bil yn angenrheidiol, ac yn credu y bydd yn rhoi pwerau cryfach a'r bensaerniaeth ar gyfer fframwaith cyfreithiol modern a hyblyg. Bydd hwn yn galluogi'r gwasanaeth a rheoleiddwyr y gweithlu fel ei gilydd i gyfnerthu eu dulliau o weithredu ac ymateb i fodolau newydd o batrymau gofal a phatrymau yn y gweithlu. Ynghyd â'r dyletswyddau newydd sydd ar adrannau wasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol, mae'r Bil yn rhoi cyfleoedd i ddylanwadu ar y prif sbardunau ar gyfer

⁵Y gwasanaethau o fewn cwmpas y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) – h.y. cartrefi gofal, cartrefi plant, ac asiantaethau gofal cartref

⁶Mae gofal plant yn cynnwys gofal dydd, gwarchodwyr plant a crèches, ac mae'n cael ei reoleiddio o dan Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010

⁷Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau maethu a mabwysiadu awdurdodau lleol a'u dyletswyddau gwaith cymdeithasol ynglŷn â mynediad, asesiadau, a rheoli ac adolygu gofal unigolion sy'n derbyn cymorth gan wasanaethau cymdeithasol.

⁸Ysgolion preswyl, colegau addysg bellach, ysgolion preswyl arbennig, a chanolfannau preswyl i deuluoedd

newid ar draws y system. Gyda'i gilydd, bydd y rhain yn cydberthyn yn uniongyrchol i amcanion arfaethedig y Memorandwm Esboniadol.

2. Beth yw'r rhwystrau posibl rhag gweithredu'r ddarpariaeth sydd yn y Bil (os oes yr un), ac ym mha ffordd mae'r Bil yn rhoi digon o ystyriaeth iddynt?

Mae AGGCC yn cydnabod bod nifer o heriau a rhwystrau posibl rhag gweithredu'r Bil ac amcanion ei bolisïau'n effeithiol. Rydym hefyd yn cydnabod y gellir mynd i'r afael â'r rhain gydag amser. Mae'n bwysig bod digon o hyblygrwydd yn y system i alluogi trawsnewidiad graddol sy'n cael ei reoli, i ofyn i ddarparwyr cyfredol gydymffurfio yn unol â dull o gofrestru sy'n seiliedig ar wasanaeth. Mae nifer o ddarparwyr a fydd yn cael bodloni'r gofynion cofrestru newydd yn heriol, yn enwedig mewn perthynas â:

- Phenodi unigolion cyfrifol sydd â'r sgiliau a'r cymwyseddau perthnasol, a fydd yn barod i ymgymryd â rôl statudol glir sydd â dyletswyddau ac atebolrwydd a ddiffinnir gan y gyfraith.
- Sicrhau capasiti'r gweithlu – rheolwyr a staff sydd â'r sgiliau a'r cymwysterau perthnasol er mwyn bodloni'r rheoliadau a'r safonau a bennir gan reoleiddiwr y gweithlu er mwyn sicrhau cynaliadwyedd y farchnad.
- Bodloni unrhyw ddisgwyliadau uwch. Mae maint ac oedran cartrefi gofal yn cael effaith fawr ar ostyngiad maint elw darparwyr⁹ a chynaliadwyedd cartrefi gofal. Yng Nghymru, mae cartrefi bach yn cyfrif am 50% o gyfanswm y lleoliadau. Mae rhai darparwyr sydd â chartrefi gofal hŷn nad ydynt wedi'u hadeiladu i'r pwrpas yn cael trafferth wrth fodloni'r safonau presennol, a byddant yn cael trafferth wrth barhau i fod yn hyfyw wrth i ddisgwyliadau godi.

Nodwn hefyd y bydd rhai darparwyr yn parhau i drefnu ac i gofrestru eu busnesau yn unol â chanllawiau cyfredol sy'n seiliedig ar y sefydliad. Mae hyn oherwydd ei bod yn well gan rai sefydliadau strwythuro eu busnesau ar leoliad unigol neu ar glystyrau bach o leoliadau ac asiantaethau ar gyfer cyfrifyddu, atebolrwydd a threth. Yn ogystal, nid yw'r tybiadau rhesymol yn y Bil ynglŷn â sut mae cwmnïau gofal wedi'u strwythuro bob amser yn cydfynd â'r trefniadau, sydd yn aml yn gymhleth iawn, sy'n dod i'r amlwg, hyd yn oed mewn cwmnïau a phartneriaethau lleol. Mae Operation Jasmine yn enghraifft o hyn.

3. Ydych yn meddwl bod unrhyw broblemau sy'n ymwneud â diogelu cydraddol ar gyfer y gwahanol grwpiau o ddefnyddwyr gwasanaeth yn y ddarpariaeth gyfredol yn y Bil

Gallai'r Bil fod yn gyfle i:

- Beidio â defnyddio categorïau er mwyn atal y symud a'r rhwystro mympwyol o bobl sydd â chyflyrau penodol, er enghraifft, dementia.

⁹ Gweler Knight Frank, Care Homes: Trading Performance Review (2014) <http://content.knightfrank.com/research/548/documents/en/2014-2365.pdf>

- Ymchwilio, gyda Llywodraeth y DU, i ddarpariaethau cilyddol er mwyn rhoi'r pŵer i reoleiddwyr Cymru a Lloegr (AGGCC ac Ofsted) i ymweld â chartrefi plant wedi'u cofrestru ar draws ein ffiniau, a gwneud arolygiadau ar hap o ofal plant wedi'u lleoli oddi cartref. Bydd y dyletswyddau hyn ar wahân i'r ddyletswydd sydd ar awdurdodau lleol i sicrhau lleoliadau diogel ar gyfer plant sydd yn eu gofal.

Mae AGGCC yn croesawu'r dyletswyddau mwy yn y Bil er mwyn rhoi'r pwerau i'r rheoleiddiwr gwasanaethau arolygu darpariaeth gofal mewn cartref rhywun gyda chydysniad yr unigolyn hwnnw. Bydd hyn yn cefnogi model AGGCC o arolygu gofal cartref a gwasanaethau eraill a ddarperir yng nghartrefi pobl yn y dyfodol. Mae AGGCC hefyd o'r farn y dylai trefniadau tebyg gynnwys gwasanaethau maethu a reoleiddir o dan Ddeddf 2014.¹⁰

4. Ydych chi'n meddwl bod unrhyw beth pwysig ar goll o'r Bil, neu unrhyw elfennau a ddylai gael eu cryfhau?

Mae meysydd allweddol i'w hystyried isod.

Y system ehangach a chomisiynu

Mae ymchwiliad cartref gofal John Kennedy¹¹ yn argymhell y dylai llywodraethau:

“Rheoleiddio'r farchnad a defnyddio dull cyfannol sy'n cwmpasu tâl ac amodau, lefelau staffio, arferion comisiynu, a ffioedd tryloyw. Dyma'r ffactorau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar ansawdd gofal.”

Mae'r Bil yn mynd rhywfaint o'r ffordd yn hyn o beth, a chan ei ddefnyddio ar y cyd â Deddf 2014, bydd gan y rheoleiddiwr targedi a phwerau ymyrryd ar draws llawer o'r system. Rydym yn cydnabod pwysigrwydd rôl y comisiynwyr a'r cyfrifoldebau sydd ganddynt am gaffael gwasanaethau sy'n gynaliadwy ac sy'n bodloni anghenion y bobl sy'n eu defnyddio, ac sy'n deg wrth y staff sy'n gweithio iddynt. Ar hyn o bryd, mae gormod o gomisiynu tymor byr sy'n canolbwyntio ar ddelio â phwysau cyllideb uniongyrchol. Mae strwythurau comisiynu'n gymhleth ac yn amrywio rhwng cynghorau, gydag adrannau comisiynu a chaffael corfforaethol ac o fewn gwasanaethau cymdeithasol sy'n gorgyffwrdd. Mae gan AGGCC bwerau corfforol cyfyngedig, ond bydd ganddi bwerau cryfach i sicrhau atebolrwydd y cyfarwyddwr statudol ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol. Fodd bynnag, mae hefyd comisiynwyr iechyd sy'n weithgar iawn wrth gaffael gwasanaethau gan leoliadau a reoleiddir, ac mae strwythurau gwahanol ar waith ar draws byrddau iechyd. Mae angen mecanwaith sy'n cynnwys comisiynwyr iechyd yn y system reoleiddiol, ac rydym yn gwybod bod y Gweinidog wedi datgan y bydd Papur Gwyrdd, sydd i'w gyhoeddi yn hwyrach eleni, a fydd yn rhoi'r cyfle i ystyried hyn.

¹⁰Mae Atodlen 5 o Reoliadau Gwasanaethau Maethu (Cymru) 2003 yn dweud bod gan bersonau awdurdodedig o Lywodraeth Cymru yr hawl i ymyrryd ac i ymweld â rhieni maeth ar unrhyw adeg resymol er mwyn ceisio barn ar sut mae'r rhiant maeth yn cael ei gefnogi gan yr asiantaeth. Nid yw hyn yn caniatáu mynediad gan y rheoleiddiwr gwasanaeth i arolygu darpariaeth uniongyrchol gofal plentyn yng nghartref y rhiant maeth hwn.

¹¹ <http://www.jrf.org.uk/publications/john-kennedys-care-home-inquiry>

Uchafiaeth Iles

Rydym yn nodi o'n dadansoddiad o Operation Jasmine, ac achosion mwy diweddar, fod y gyfraith, pan fydd yn cael ei defnyddio'n ffurfiol, yn tueddu i ffafrio hawliau darparwyr. Mae cynsail gyfreithiol ar gyfer hyn a ddefnyddiwyd ar gyfer cartrefi gofal wedi'u cysylltu ag Operation Jasmine (Joyce -v- NCSC 2003). Wrth i'r Bil a'r rheoliadau gael eu datblygu, byddem yn croesawu unrhyw gyfle i roi cydbwysedd i'r broses o reoleiddio, er mwyn rhoi uchafiaeth i les y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth. Mae'r egwyddor wedi'i sefydlu eisoes yn Neddf 2014 (cyfeiriad Rhan 2), sy'n creu dyletswydd hollgwmpasog i hyrwyddo llesiant pobl sydd ag angen gofal a chymorth arnynt.

Rydym hefyd yn cynnig y dylid rhoi ystyriaeth weithgar i wasanaethau tai â chymorth, fel y gwelir yn yr Alban. Ar hyn o bryd, mae gwasanaethau'n cael eu cofrestru fel asiantaethau gofal cartref yn unig, ac nid ydym yn gwybod am ystod a maint lleoliadau tai â chymorth yng Nghymru. Mae ein gwybodaeth leol yn awgrymu bod llawer o leoliadau sydd yn y bôn yn gartrefi gofal o dan enw arall, a chanddynt dimau neilltuedig yn cefnogi pobl sydd ag anghenion cymhleth, fel arfer y rhai sydd ag anableddau dysgu ag anghenion iechyd meddwl. Byddai dull o gofrestru sy'n seiliedig ar wasanaeth yn caniatáu i'r holl leoliadau hyn gael eu nodi, ac i fod yn weladwy ac o fewn cwmpas arolygiad posibl.

Rydym yn nodi y bydd rhai lleoliadau iechyd yn parhau i gael eu rheoleiddio o dan y Ddeddf Safonau Gofal, ac rydym yn meddwl tybed a fydd yn bosibl ystyried y rhain rywbryd. Byddai model o gofrestru sy'n seiliedig ar wasanaeth yn gweddu'r rhain yn dda - er enghraifft, darparwyr gwasanaethau ar gyfer pobl sydd ag anabledd dysgu, sy'n gweithredu cyfuniad o ysbytai annibynnol, cartrefi nyrsio a chartrefi gofal fel continwmm eang o ofal.

5. *Ydych chi'n credu y bydd unrhyw ganlyniadau anfwriadol yn codi o'r Bil?*

Bydd unrhyw trawsnewid neu newid yn achosi colled dymor byr i'r farchnad, yn enwedig yn achos y darparwyr sy'n cyrraedd diwedd eu hoes fusnes a'r rhai sy'n gweithredu darpariaeth wannach. Fodd bynnag, byddem yn disgwyl i ystod gryfach o ddarpariaeth ddatblygu yn y tymor canol.

Yng Nghymru, mae etifeddiaeth hanesyddol lle nad yw nifer o wasanaethau'n bodloni'r safonau amgylcheddol sy'n gyffredin ar draws gweddill y DU.¹² Os yw Cymru'n awyddus i yrru gwelliant, gallai rhai o'r gwasanaethau gwannach adael y farchnad.

¹²Knight Frank, Care Homes: Trading Performance Review (2014)
<http://content.knightfrank.com/research/548/documents/en/2014-2365.pdf>

6. Beth yw'ch barn ar y ddarpariaeth yn rhan 1 o'r Bil ar gyfer rheoleiddio gwasanaethau gofal cymdeithasol? Er enghraifft, symud i fodel o reoleiddio sy'n seiliedig ar wasanaeth, ymgysylltu â'r cyhoedd, a phwerau i gyflwyno graddfeydd ansawdd arolygu ac i godi ffioedd.

Model o reoleiddio sy'n seiliedig ar wasanaeth

Mae AGGCC yn cefnogi'r cynigion yn y Bil i symud i wasanaeth o reoleiddio sy'n seiliedig ar wasanaeth. Yn benodol, mae AGGCC yn croesawu:

- y gallu i ganolbwyntio ar berfformiad ar lefel y darparwr, a'r pŵer i fynd ar ôl gwelliannau a chamau gorfodi ar lefel y gwasanaeth/darparwr pan fydd methiannau systemig yn dod o'r amlwg, yn hytrach nag ar lefel y lleoliad unigol fel sydd ar hyn o bryd;
- yr hyblygrwydd a'r cymesuredd a fyddai ar gael wrth gofrestru gwasanaethau a lleoliadau newydd i ddarparwyr cyfredol;
- y pŵer i gofrestru a phrofi cymhwysedd unigolion cyfrifol a'u gwneud yn atebol.

Cynnwys cyhoedd yn y broses o reoleiddio

Mae AGGCC yn credu'n gryf iawn y dylai hawliau a disgwyliadau'r bobl sy'n defnyddio gwasanaethau yng nghanol arferion rheoleiddio ac arolygu. Mae AGGCC wedi rhoi llawer o sylw i ymgysylltu â'r cyhoedd yn ei gwaith, ac wedi ystyried cynlluniau o'r gorffennol (aseswyr lleyg) ac ar draws y DU (arbenigwyr ar sail profiad yn Lloegr (Comisiwn Ansawdd Gofal)) ac aseswyr lleyg yn yr Alban. Rydym hefyd wedi treialu'r defnydd o ymwelwyr annibynnol. Yn ogystal, rydym wedi sefydlu Bwrdd Cyngori Cenedlaethol (sy'n cynnwys dros 50% o bobl sy'n defnyddio gwasanaethau a'u gofalwyr), a chyn bo hir byddwn yn sefydlu byrddau cyngori rhanbarthol, er mwyn sicrhau ansawdd ein gwaith ac i fynd gyda ni ar arolygiadau lleol a rhoi adborth ar ein harferion.

Rydym wedi penderfynu mai gwneud AGGCC yn atebol yw'r defnydd mwyaf effeithiol o ymgysylltu â'r cyhoedd, gan ein helpu i ffurfio ein blaenoriaethau a'n dulliau o weithredu. Nid ydym yn credu bod defnyddio'r cyhoedd mewn arolygiadau fel mater o drefn yn effeithiol o ran cost (nid oes gennym yr adnoddau i wneud hyn), ac mae ein hadborth o gynlluniau blaenorol, a chynlluniau cyfredol eraill, yn dangos nad yw bobl sy'n cymryd rhan mewn arolygiadau yn rheolaidd yn parhau i fod yn bobl "lleyg" yn hir. Yn hytrach na mynd ar ôl y defnydd rheolaidd o arolygwyr lleyg, credwn y dylwn fanteisio i'r eithaf ar ymgysylltu â'r cymunedau naturiol o gwmpas gwasanaethau wrth gynnal arolygiadau, ac ar yr adborth a geir ganddynt. Rydym yn annog pobl i fod yn wylidwrus ar ein rhan, ac i dynnu ein sylw at bryderon (yn 2014/15, gwnaethom dderbyn 2,170 o bryderon gan breswylwyr, perthnasau, staff, a gweithwyr proffesiynol). Rydym wedi bod yn datblygu atebion sy'n defnyddio'r we a'r cyfryngau cymdeithasol gyda rhywfaint o lwyddiant - ac yn parhau i wneud felly.

Rydym wedi bod yn defnyddio dinasyddion lleyg mewn modd wedi'i dargedu, yn hytrach na'u defnyddio fel mater o drefn, er mwyn dod ag agwedd y dinesydd at ein hastudiaethau themataidd, gan adael i'w profiad ffurfio ein dull o weithredu a'r ffordd rydym yn casglu

tystiolaeth, yn rhoi adborth ac yn gwerthuso canlyniadau. Mae hyn yn cynnwys Voices from Care a Sense Cymru. Yn yr un modd, byddwn yn ymgysylltu â Phobl yn Gyntaf Cymru a Fforwm Rhieni a Gofalwyr Cymru Gyfan yn ystod ein harolygiadau themataidd o wasanaethau anabledd dysgu, sydd ar y gweill.

Cyflwyno graddfeydd

Mae AGGCC yn credu'n gryf y bydd y defnydd o raddfeydd yn hanfodol yn y dyfodol wrth yrru gwelliant a draws gwasanaethau a reoleiddir a gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol - yn enwedig yn eu rôl fel comisiynwyr cyfrifol er mwyn sicrhau gofal sy'n seiliedig ar ganlyniadau. Yn wir, yn ei adolygiad o gartrefi gofal, mae John Kennedy yn argymhell y dylai llywodraethau "reoleiddio'r farchnad er mwyn cystadlu ar ansawdd". Mae fframwaith graddio cenedlaethol yn hanfodol er mwyn cyflawni hyn. Mae angen gwybodaeth glir ar y cyhoedd ynglŷn ag ansawdd y gofal a gynigir ar draws y gwahanol leoliadau,¹³ fel y dengys y cynnydd mewn mynediad i gyfeirlyfr gwasanaethau AGGCC (dros 31,968 o ymweliadau yn 2014/15¹⁴). Oherwydd diffyg graddfeydd, rydym wedi symleiddio ein hadroddiadau arolygu er mwyn rhoi gwybodaeth glir i'r cyhoedd ynglŷn â'n dyfarniadau ar wasanaethau, ac rydym wedi cynnwys gwybodaeth am feysydd lle mae'r gwasanaeth yn methu a heb gydymffurfio â'r gyfraith. Mae AGGCC yn cydnabod buddion a heriau cyflwyno graddfeydd, fel y nodwyd yn y gwerthusiad o'n cynlluniau peilot cynnar mewn gofal plant.

Rydym hefyd yn cydnabod y posibilrwydd o ddefnyddio graddfeydd er mwyn nodi tueddiadau dros amser, ac i nodi perfformiad darparwyr dros nifer o leoliadau yn ogystal â pherfformiad comisiynwyr, trwy goladu a chymharu graddfeydd yn ôl ardal.

Ar hyd y bryd, rydym yn gweithio gydag awdurdodau lleol a'r sector gofal a reoleiddir i ddatblygu fframwaith arolygu newydd, sy'n cyd-fynd â chanlyniadau lles o dan Ddeddf 2014. Mae pobl yn teimlo'n gadarnhaol ynglŷn â'r dull hwn, a bydd gwaith cynnar yn cynnwys arbrofi ar gysyniadau ar gyfer unrhyw system o raddfeydd yn y dyfodol.

Pwerau gorfodi cryfach

Mae AGGCC yn croesawu'r ddarpariaeth yn y Bil. Yn benodol, rydym yn credu y bydd y gallu i gyflwyno hysbysiadau gwella yn datrys y problemau presennol a wynebier oherwydd amserlenni anniffiniedig, ac sydd yn aml yn estynedig, wrth gymryd camau gorfodi sifil. Mae hysbysiadau gwella'n cynnig ateb targedig ac iddo derfyn amser, sy'n canolbwyntio ar sicrhau gwelliant yn y lle cyntaf, ac o'r herwydd yn llai tebygol o achosi pryder ar gyfer y rhai sy'n defnyddio neu sy'n gweithio yn y gwasanaethau - o gymharu â'r drefn bresennol, sy'n dechrau â hysbysiad sy'n cynnig canslo cofrestrriad y gwasanaeth.

¹³ Ymwelwyd â'r tudalen "[dod o hyd i wasanaeth](#)", lle mae pobl yn gallu chwilio am wasanaeth, 31,968 o weithiau.

¹⁴ Yn 2014/15, cafodd gwefan AGGCC gyfanswm o 672,617 o ymweliadau tudalen unigryw.*

Y pŵer i godi ffioedd

Byddwn y cefnogi cadw'r pŵer i gyflwyno ffioedd yn y Bil, yn ogystal â system o gyflwyno ffioedd yn raddol er mwyn i ddarparwyr gyfrannu at y costau. Rydym yn cydnabod y bydd yn rhaid i'r model ariannol fod yn deg ac yn hyblyg er mwyn i ffioedd adlewyrchu cost y gwasanaethau ac er mwyn i gymorthdaliadau gael eu defnyddio i roi cymorth i'r rhai sydd eu hangen. Fodd bynnag, rydym yn gweld yn y tymor canol a'r tymor hir y gallai ffioedd fod yn sbardun i gryfhau cyfrifoldebau darparwyr a chomisiynwyr fel ei gilydd, er mwyn iddynt hwyluso'r farchnad leol a gyrru gwelliannau ym maes gofal. Er enghraifft, darparwyr sydd ag angen ymyrraeth AGGCC yn barhaus er mwyn iddynt wneud gwelliannau cyson yn sgil arolygiad gwael neu bryderon a leisiwyd gan y cyhoedd trwy linell gymorth AGGCC (dros 2,170 yn 2014/15). Rydym yn credu bod amgylchiadau lle y dylai'r darparwr dalu am y defnydd cymesur o ffioedd, er enghraifft, i'w osod yn erbyn y gost i AGGCC am ymweliadau ychwanegol i'r lleoliad sy'n gysylltiedig â'n gweithgarwch gorfodi ac ail-arolygu.

Mae AGGCC yn gryf o'r farn y dylai cymhorthdal Llywodraeth Cymru ar gyfer tystysgrifau gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd ar gyfer y gwiriadau manylach cofnodion troseddol gynt, sydd eu hangen wrth gofrestru ac ar adegau adnewyddu, ddod i ben. Dylai cofrestru gyda gwasanaeth diweddar ar-lein Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd y DU gael ei ddefnyddio fel y mecanwaith i roi tystiolaeth i'r rheoleiddiwr o gymhwysedd pobl i weithio gyda phobl sy'n agored i niwed. Rydym eisoes yn cymryd camau i dynnu ein cymhorthdal ar gyfer cofrestru gofal plant. Mae ymgynghoriad Llywodraeth Cymru am estyn rheoleiddio gofal plant yn dangos ein bwriadau yn hyn o beth.

7. Beth yw'ch barn ar y ddarpariaeth yn rhan 1 o'r Bil ar gyfer rheoleiddio gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol? Er enghraifft, ystyried canlyniadau ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth mewn adolygiadau o berfformiad gwasanaethau cymdeithasol, cynnwys y cyhoedd yn fwy, a dyletswydd newydd i adrodd ar farchnadoedd lleol ar gyfer gwasanaethau gofal cymdeithasol.

Trafodir uchod pwysigrwydd dull cyfannol sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau er mwyn galluogi pobl i gyflawni lles ar draws gwasanaethau cymdeithasol o dan ddyletswydd awdurdodau lleol, a'r rhai sy'n cael eu rheoleiddio. Mae darparu gofal o ansawdd da yn dibynnu ar nifer o swyddogaethau sy'n dibynnu'n drwm ar ei gilydd. Gyda'i gilydd, bydd y Bil a Deddf 2014 yn rhoi cydlyniad wrth asesu perfformiad swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol, wrth asesu, cynllunio gofal, comisiynu, ac wedyn goruchwylio a chyflenwi gofal a reolir. Mae ystod ehangach o arolygiadau, ymyriadau ac adolygiadau AGGCC o swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yn gadarnhaol, a bydd yn helpu AGGCC i ganolbwyntio ei gwaith ar agweddau penodol ar o leiaf un swyddogaeth awdurdodau lleol.

Mae AGGCC yn credu y bydd awdurdodau lleol yn cael paratoi adroddiadau am sefydlogrwydd y farchnad yn heriol. Yn ein hadolygiad cenedlaethol 2014¹⁵ o gomisiynu awdurdodau lleol yng Nghymru, cawsom fod angen ar awdurdodau lleol a byrddau iechyd wneud newidiadau mawr i'r ffordd y maent yn cynllunio a chomisiynu gwasanaethau i bobl

¹⁵Adolygiad Cenedlaethol o Gomisiynu AGGCC – <http://cssiw.org.uk/our-reports/national-thematic-report/2014/review-of-commissioning-for-social-care-13-14/2skip=1&lang=cy>

sydd â dementia. Mae Adroddiad Blynyddol 2014 AGGCC yn trafod yr heriau mae awdurdodau lleol yn eu hwynebu wrth iddynt gomisiynu gwasanaethau i blant ac i oedolion fel ei gilydd.

Croesawir y cynigion y dylid rhoi adroddiadau blynyddol y cyfarwyddwyr ac adroddiadau AGGCC ar eu harolygiadau o swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Bydd hyn yn sicrhau tryloywder a chraffu ar berfformiad awdurdodau lleol ar lefel leol a lefel genedlaethol. Mae cyfle i gysylltu â'r cynigion ym Mhapur Gwyn Llywodraeth Cymru – Grym i Bobl Leol, a byddai'n gofyn i'r pedwar prif gyrff archwilio, rheoleiddio ac arolygu yng Nghymru "gynhyrchu cydasesiad blynyddol o gyflwr llywodraeth leol yng Nghymru".¹⁶

Mae'n bwysig bod y cynhyrchiad o nifer o adroddiadau ac asesiadau o berfformiad awdurdodau lleol sydd ei angen yn y Bil hwn a statudau eraill yn hyblyg ac yn gymesur er mwyn osgoi dyblygu. Mae'n bwysig hefyd y gall awdurdodau lleol ymateb i, ac adrodd ar, amcanion a bennir ar lefel leol ac ar lefel genedlaethol, nad ydynt yn tynnu sylw oddi ar y prif ffocws o gyflenwi gofal a chanlyniadau da i bobl.

8. Beth yw'ch barn ar y ddarpariaeth yn Rhan 1 o'r Bil ar gyfer datblygu trosolwg o farchnad y sector gofal cymdeithasol? Er enghraifft, asesu cynaliadwyedd ariannol a chorfforaethol darparwyr gwasanaethau a darparu adroddiad cenedlaethol ar gynaliadwyedd y farchnad.

Rydym yn credu bod llawer i'w ennill trwy ddatblygu dull o weithredu sy'n ystyried trosolwg o'r farchnad. Mae potensial enfawr ar gyfer gwneud gwell defnydd o'r wybodaeth bresennol a gedwir gan y rheoleiddiwr a'r comisiynwyr, ac estyn ystod y wybodaeth sy'n cael ei chasglu. Byddai hyn yn cryfhau gwybodaeth am y farchnad, ac yn cryfhau'r ffordd mae'r farchnad yn cael ei ffurfio - yn ogystal â helpu awdurdodau cyhoeddus i asesu ac i ragweld y risg botensial o fethiant mewn gwasanaethau. Mae gan fas data newydd AGGCC y potensial i wneud cyfraniad sylweddol yn y maes hwn, yn enwedig unwaith mae cofrestrriad sy'n seiliedig ar wasanaeth wedi'i gyflwyno. Byddwn yn gallu casglu a dadansoddi adroddiadau sylfaenol gan ddarparwyr fel rhan o'u hadrodd blynyddol.

Hoffem, fodd bynnag, gynnig gair i'r call. Nid ydym yn gallu cynnig sicrwydd llwyr na gweld yr anhysbys. Rydym yn gwybod trwy ein sgysiau â'r Comisiwn Ansawdd Gofal am gymhlethdod gwneud y fath drefniadau, y mater o sensitifrwydd masnachol, a'r costau sylweddol iawn o osod systemau diogel a chyflogi arbenigwyr ariannol sydd â sgiliau cyfrifyddu fforensig a dadansoddol. Rydym yn nodi bod y Comisiwn Ansawdd Gofal (ym mis Ebrill 2015)¹⁷ wedi sefydlu cynllun yn unol â'r gofynion cyfreithiol newydd, a bydd llwyddiant y cynllun hwn yn cael ei werthuso. Fodd bynnag, mae'r cynllun yn canolbwyntio dim ond ar yr ychydig o ddarparwyr mawr a fyddai'n anodd cymryd eu lle (e.e. mwy na 2,000 o breswylwyr mewn cartrefi gofal). Mae'r farchnad gofal yng Nghymru yn lled wahanol. Mae ein cofrestr ni yn dangos bod 70% o ddarparwyr yn rhedeg un sefydliad yn unig, a dim ond 2%¹⁸ yn rhedeg 10 neu fwy. Yn ymgynghoriad y Comisiwn Ansawdd

¹⁶Tudalen 75, Adran 8 – Papur Gwyn Llywodraeth Cymru – Grym i Bobl Leol.

¹⁷Trosolwg CWQC o Farchnad Gofal Cymdeithasol <http://www.cqc.org.uk/our-new-role-market-oversight-care-homes-and-other-social-care-services>

¹⁸Cofrestr CSSIW 2014/15

Gofal am y trefniadau, dywedodd darparwyr am y baich a'r anawsterau ynglŷn â rhoi'r wybodaeth ariannol sydd ei hangen. Roedd awdurdodau lleol yn poeni am effaith methiant darparwyr llai, cymaint ag yr oeddent yn poeni am fethiant cwmnïau mwy - byddai'r sefyllfa yng Nghymru yn debyg. Mae'r Comisiwn Ansawdd Gofal wedi rhoi llwybr ar waith i ymateb i'r risg gynyddol sy'n cynnwys awdurdodau lleol yn y camau terfynol. Yng Nghymru, mae gennym ddull llawer mwy ymatebol, sydd fel arfer yn cael ei yrru trwy broses pryderon cynyddol, sy'n cael ei defnyddio pan fydd gwasanaethau'n debygol o fethu.

Mae gan unrhyw gynllun i gael trosolwg o'r farchnad nifer o broblemau technegol. Mae diffyg defnyddioldeb i adroddiadau ariannol a chofnodion cwmnïau, a gallant fod wedi dod i ben hyd at ddwy flynedd gynt. Yn ogystal, gall data cyfrifyddu cyfredol lleol fod yn anghywir, yn anghyflawn, ac yn anodd eu dehongli neu'n cael mynediad atynt. Gwnaethom ddysgu gan Southern Cross, tra bod gwasanaethau unigol yn ymddangos fel pe baent yn gwneud elw, mae'r dyledion a'r risgiau'n gallu dibynnu ar ffactorau sy'n bell i ffwrdd o gwmnïau gofal cymdeithasol, ac yn aml maent wedi eu lleoli dramor. Ar hyn o bryd, mae'r farchnad gofal cartref mewn sefyllfa lle mae cwmnïau wastad yn cydsoddi ac yn newid perchnogaeth, weithiau gyda strwythurau dyled cymhleth - y tu ôl i'r llen a heb effeithio ar y cofrestriad. Rydym wedi bod yn gweithio gyda rheoleiddwyr eraill sy'n gweithredu ar draws y DU ar hyn - yn benodol y Comisiwn Ansawdd Gofal - er mwyn cadw llygad ar ddarparwyr mawr sy'n gweithredu ar draws y DU.

Gyda'r rhwystrau hyn, a chyda rhywfaint o gapasiti gwell, gallai AGGCC baratoi proffiliau syml o drosolwg cyffredinol a thueddiadau'r farchnad Dylem allu nodi'r risgiau hysbys a mesuradwy, fel gwasanaethau sydd yn nwylo gweinyddwyr, neu lle mae dangosyddion ariannol negyddol (e.e. diffyg gwariant ar adeiladau ac atgyweiriadau), neu lle mae pryderon wedi'u lleisio ynglŷn â biliau heb eu talu neu ostyngiadau mewn costau, ansawdd bwyd, neu lefelau staffio. Fodd bynnag, ni fyddem yn gallu casglu na dadansoddi data ariannol mwy soffistigedig a dangosyddion marchnata fel y bwriedir erbyn hyn yn Lloegr.

9. *Beth yw'ch barn ar y ddarpariaeth yn Rhan 3 o'r Bil ar gyfer ailenwi ac ailgyfansoddi Cyngor Gofal Cymru yn Gofal Cymdeithasol Cymru ac estyn ei gylch gwaith?*

Nid oes gennym farn gadarn ar yr enw newydd am Gyngor Gofal Cymru, ond nid yw'r teitl yn cydnabod ei rôl o gefnogi ac adeiladu capasiti yn safonau'r gweithlu a chymwysterau ar gyfer y sector gofal plant ehangach yng Nghymru, gan gynnwys yr hyn a adwaenir fel darpariaeth y blynyddoedd cynnar. Rydym yn deall bod hyn yn faes sydd o bwysigrwydd cynyddol i'r Cyngor, yng ngoleuni ymroddiad y Llywodraeth i gynllun deg mlynedd ar gyfer datblygu gweithlu'r sector. Felly mae'n bleser gan AGGCC weld y pwerau rheoleiddio eang ar gyfer estyn categorïau gweithwyr cymdeithasol (cyfeiriad Adran 78(2)) gan gynnwys gwasanaethau gwarchod plant a gwasanaethau gofal dydd.

O ran cylch gwaith estynedig Cyngor Gofal Cymru, rydym yn nodi'r swyddogaeth wella yn Adran 68 - y pŵer i ddarparu cyngor a chymorth (gan gynnwys grantiau) ar gyfer unrhyw berson sy'n darparu gwasanaeth gofal a chymorth. Bydd angen egluro sut y bydd y rôl hon yn cael ei gweithredu, a sefydlu protocolau i sicrhau bod rheoleiddiad gwasanaethau, a swyddogaethau Gofal Cymdeithasol Cymru, yn gyflenwol, ac nad ydynt yn gwrthdaro.

10. Beth yw'ch barn ar y ddarpariaeth yn rhannau 4-8 o'r Bil ar gyfer rheoleiddio'r gweithlu? Er enghraifft, y cynigion i beidio ag estyn cofrestru i gategoriâu newydd o staff, i dynnu cofrestriad gwirfoddol, ac i gyflwyno gorchmynion gwahardd.

Mae'n bleser gennym weld y bydd y pwerau rheoleiddio yn galluogi estyn cofrestriad y gweithlu. Rydym hefyd yn cefnogi ehangu'r rhestr o arolygwyr yn Adran 78 o'r Bil er mwyn cynnwys y mwyafrif o feysydd gwasanaethau mae AGGCC yn eu harolygu ar hyn o bryd. Rydym hefyd wedi bod yn gweithio gyda Chyngor Gofal Cymru i ddatblygu fframwaith newydd o gymwysterau ar gyfer arolygwyr AGGCC, ac rydym yn credu y bydd mynnu bod gan arolygwyr y cymhwyster newydd hwn gydag amser yn gwella rôl, statws a sgiliau'r arolygwyr. Bydd hefyd yn darparu llwybr gyrfa broffesiynol a fydd yn denu gweithwyr proffesiynol o safon uchel mewn gofal cymdeithasol, gofal plant a nyrsio i fod yn arolygwyr, ac yn ymochri trefniadau ag Estyn, sy'n gweithredu rhestr o arolygwyr ar gyfer ysgolion.

11. Beth yw'ch barn ar y ddarpariaeth yn Rhan 9 o'r Bil ar gyfer cydweithredu a chydweithio rhwng cyrff rheoleiddio?

Ar hyn o bryd, mae AGGCC yn rhannu gwybodaeth ac yn cydweithio â rheoleiddiwr y gweithlu, Cyngor Gofal Cymru, a nifer o gyrff archwilio, arolygu a rheoleiddio yng Nghymru ac ar draws y DU, yn ogystal ag awdurdodau lleol a byrddau iechyd lleol, yn enwedig mewn perthynas ag amddiffyn pobl. Fodd bynnag, croesawir cynnwys dyletswyddau cyffredinol a phenodol ar wyneb y Bil mewn perthynas â chydweithrediad rhwng y gwasanaethau, rheoleiddiwr y gweithlu, a'r cyrff cyhoeddus perthnasol. Mae hyn yn nodi ac yn hyrwyddo pwysigrwydd trefniadau cilyddol rhwng pob parti er mwyn rhannu gwybodaeth, a lle bo'n berthnasol, gweithredu ar y cyd ar draws yr holl system er mwyn gwella lles pobl.

Bydd rhannu tystiolaeth er mwyn cyflawni amcanion y Bil yn galluogi'r gwasanaeth a rheoleiddiwr y gweithlu i wella a mynd i'r afael ar y cyd â pherfformiad gwael neu fethiannau rheoli gan unigolyn cyfrifol gwasanaeth. Gallai dirprwyo swyddogaethau rhwng AGGCC a rheoleiddiwr y gweithlu fod yn helpus mewn rhai amgylchiadau - ond mae angen gweithredu hwn yn ymarferol.

12. Yn eich barn chi, a oes yn y Bil gydbwysedd rhesymol rhwng yr hyn sydd wedi'i gynnwys ar wyneb y Bil a'r hyn sy'n dod o dan is-ddeddfwriaeth a chanllawiau?

Ydym, ond rydym yn nodi bod cryn dipyn mwy o argymhelliad ar wyneb y Bil. Gall hyn fod yn gadarnhaol, ond gallai arwain ar rwystrau potensial, o fwriad neu fel arall, os defnyddir dull tebyg o weithredu wrth ddatblygu rheoliadau a chodau ymarfer. O safbwynt rheoleiddiwr gwasanaeth, rydym yn credu ei bod yn rhaid i'r gyfraith a systemau fod yn ddigon hyblyg er mwyn ein galluogi i wella ein perfformiad yn barhaus, a pherfformiad y rhai rydym yn eu harolygu, trwy adolygu ac addasu ein dulliau o arolygu'n rheolaidd, er mwyn wynebu patrymau newidiol o ofal a'r arferion gorau. Er enghraifft, rheoliadau sydd i'w cynnwys yn Adran 35 mewn perthynas â'r meini prawf sydd i'w defnyddio wrth i AGGCC raddio gwasanaethau. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod y bydd y sbectrwm eang o bwerau yn y Bil, ynghyd â'r rhai sydd yn Neddf 2014, yn amddiffyn y system rhag y dyfodol trwy is-ddeddfwriaeth, a chefnogi craffu Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar y rheoliadau allweddol trwy weithredu'n gadarnhaol.

13. Beth yw'ch barn ar oblygiadau ariannol y Bil fel y ceir yn rhannau 6 a 7 o'r Memorandwm Esboniadol?

Mae AGGCC wedi rhoi costau dangosol i Lywodraeth Cymru er mwyn llywio'r goblygiadau ariannol fel y ceir yn Nodiadau Esboniadol ac Asesiad Effaith Rheoleiddiol y Bil. Bydd costau'n amrywio, yn dibynnu ar drefniadau manwl y system, a fydd yn cael eu heffeithio gan reoliadau, codau ymarfer, a pholisïau a chanllawiau gweithredu AGGCC ei hun. Byddwn yn gweithio'n agos iawn gyda Llywodraeth Cymru wrth ddatblygu'r rhain er mwyn sicrhau cymesuredd ac effeithlonrwydd.

Mae costau sylweddol ac anochel yn perthyn i gyfnod o drawsnewidiad. Hoffai AGGCC bwysleisio i'r Pwyllgor bwysigrwydd trefniadau trawsnewid cadarn ar gyfer cyn-gofrestriad y garfan bresennol o ddarparwyr o dan y rheolau newydd, er mwyn sicrhau cywirdeb a chyfanrwydd cofrestr o ddarparwyr rheoleiddiwr y gwasanaeth, ac i sicrhau gweinyddu effeithiol y gyfundrefn newydd ar gyfer rheoleiddio ac arolygu. Roedd y problemau a darddodd o'r trawsnewidiad yn 2002 pan ddaeth y Ddeddf Safonau Gofal i rym, i raddau yn cael eu hadlewyrchu gan rhai o'r problemau a ddaeth i'r amlwg yn Operation Jasmine. Yn fwy diweddar, rydym wedi gweld effaith trawsnewidiad yn Lloegr, pan sefydlwyd y Comisiwn Ansawdd Gofal a symudodd y ffocws o gynnal arolygiadau o ddydd i ddydd i gyflawni trosglwyddo cofrestriad a chofrestru gwasanaethau newydd.

AGGCC hefyd yw'r rheoleiddiwr ar gyfer gofal plant,¹⁹ sydd hefyd yn destun ar gyfer diwygio, ond bydd yn parhau i gynnal cofrestr o sefydliadu. Fel yn achos llawer o gyrff gwasanaethau cyhoeddus a rheoleiddio, mae AGGCC wedi gwneud arbedion effeithlonrwydd (gostyngiad o £2.1 miliwn dros dair blynedd i gost weithredu flynyddol o £14.4 miliwn yn 2014/15) wrth weithredu ei model o gofrestru cyffredin, arolygu a gorfodi ar draws ei gwasanaethau gofal plant a gwasanaethau eraill a reoleiddir o dan y Bil. Bydd gweithrediad AGGCC o ddwy system reoleiddio wahanol ar gyfer gofal plant a gofal a chymorth yn y dyfodol yn gofyn i AGGCC newid ei model ar gyfer busnes a chyflenwad, ac ni fydd yn gallu cyrraedd y màs critigol er mwyn cynnig yr un lefel o effeithlonrwydd ym mherfformiad ariannol AGGCC.

¹⁹4,446 o ddarparwyr gofal plant ym mis Mawrth 2014.

14. A oes unrhyw sylwadau eraill yr hoffech eu gwneud am adrannau penodol yn y Bil?

Dim ar hyn o bryd, ond mae AGGCC yn croesawu'r cyfle i drafod ein safbwyntiau yn fwy manwl yn ein tystiolaeth lafar gerbron y Pwyllgor yn hwyrach yn y mis hwn.

Yn gywir

Imelda Richardson

Prif Arolygydd

AGGCC – Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru

**Ymateb Cyngor Gofal Cymru i alwad y Pwyllgor Iechyd a Gofal
Cymdeithasol am dystiolaeth fel rhan o'r ymgynghoriad ar
Fil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru)**

Cyffredinol

1. *A ydych yn credu y bydd y Bil, fel y'i drafftwyd, yn cyflawni'r nodau a ddatganwyd (sicrhau llesiant dinasyddion a gwella ansawdd gofal a chymorth yng Nghymru) a'r amcanion a nodwyd yn Adran 3 (paragraff 3.15) o'r Memorandwm Esboniadol? A oes angen deddfwriaeth i gyflawni'r nodau hyn?*
- 1.1 Mae Cyngor Gofal Cymru (y Cyngor Gofal) yn croesawu amcanion bras y deddfwriaeth gyda'i ffocws ar ddiogelu'r cyhoedd drwy ddarparu gwasanaethau wedi'u rheoleiddio o ansawdd uchel a system o reoleiddio'r gweithlu sy'n cefnogi'r gweithlu i ymarfer yn effeithiol a diogel. Mae'r Cyngor Gofal bob amser wedi pwysleisio'r cyfrifoldeb sydd ar ddarparwyr gofal cymdeithasol a'r gweithlu i sicrhau gwasanaethau o ansawdd uchel gan argymhell yr egwyddor hefyd fod gan reoleiddio gyfraniad sylweddol i'w wneud o ran hyrwyddo a chefnogi darpariaeth o ansawdd uchel, yn ogystal â mynd i'r afael â meysydd ymarfer gwael.
- 1.2 O ran rheoleiddio a datblygu'r gweithlu, credwn fod angen deddfwriaeth er mwyn cael pwerau newydd a fydd yn cefnogi'r gweithlu yn y sector ac i gefnogi'r broses o newid y Cyngor Gofal i fod yn Gofal Cymdeithasol Cymru. Mae llawer o'r deddfwriaeth yn ailddatgan prosesau a wneir gan y Cyngor Gofal ar hyn o bryd mewn perthynas â rheoleiddio'r gweithlu gofal cymdeithasol. Fodd bynnag, bydd y deddfwriaeth ychwanegol yn galluogi Gofal Cymdeithasol Cymru i gyflawni ei swyddogaeth gwella gwasanaethau newydd, sydd i'w groesawu gan y bydd yn sicrhau cydlyniant wrth sbarduno gwelliannau ar draws y sector.
2. *A oes unrhyw rwystrau posibl a allai ei gwneud yn anodd rhoi darpariaethau'r Bil ar waith ac, os felly, beth ydynt ac a yw'r Bil yn eu hystyried yn ddigonol?*
- 2.1 Y prif rwystrau i sicrhau darpariaeth o ansawdd uchel yw'r pwysau ehangach ar y sector o ran y cynnydd mewn niferoedd a chymhlethdod anghenion ar adeg o bwysau sylweddol ar adnoddau. Nid yw'r rhain yn rhan o'r cwmpas rheoleiddio. Mae'r deddfwriaeth yn ceisio mynd i'r afael â'r materion hyn drwy ddarpariaeth ar gyfer gwell cynllunio a dadansoddi'r farchnad, ffocws ar ymarfer proffesiynol o ansawdd uchel a chydgyssylltu gweithgareddau gwella yn well er mwyn mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol y cytunwyd

arnynt. Bydd meithrin cysylltiadau clir â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn allweddol i lwyddiant y ddeddfwriaeth hon, gyda rheoleiddio a gwella a datblygu gwasanaethau'n cael eu cysylltu â'i gilydd yn hytrach na bod yn weithgareddau ar wahân.

3. *A ydych yn credu bod unrhyw broblemau'n ymwneud â chydraddoldeb yn y darpariaethau presennol yn y Bil ar gyfer amddiffyn grwpiau gwahanol sy'n defnyddio gwasanaethau?*
- 3.1 Dylai'r ddeddfwriaeth gefnogi cydraddoldeb yn arbennig i'r grwpiau hynny sy'n dibynnu ar wasanaethau a ddarperir gan y sector gofal cymdeithasol. Rydym yn croesawu'r cyfeiriad clir at ddarparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg ac at grwpiau â nodweddion gwarchoddedig.
4. *A ydych yn credu bod unrhyw faterion o bwys wedi'u hepgor o'r Bil neu a oes unrhyw elfennau rydych yn credu y dylid eu cryfhau?*
- 4.1 Bydd y cwestiwn hwn yn cael ei ateb yn ein hatebion isod.
5. *A ydych yn credu y bydd unrhyw ganlyniadau anfwriadol yn deillio o'r Bil?*
- 5.1 O ran rheoleiddio gwasanaethau nid ydym yn rhagweld bydd unrhyw ganlyniadau anfwriadol er y bydd angen monitro effaith gweithredu'r ddeddfwriaeth yn ofalus i sicrhau nad oes canlyniadau negyddol ar gyfer sector sydd rywfaint yn ansefydlog ar hyn o bryd.
- 5.2 O ran rheoleiddio'r gweithlu, credwn y gall y manylion ar wyneb y Bil gyfyngu ar allu yn y dyfodol i ymateb i batrymau gwasanaeth newydd a grwpiau o'r gweithlu y byddai dulliau rheoleiddio eraill yn fwy priodol iddynt o bosibl.

Darpariaethau yn y Bil

6. *Beth yw eich barn am y darpariaethau yn rhan 1 o'r Bil ar gyfer rheoleiddio gwasanaethau gofal cymdeithasol? Er enghraifft, mabwysiadu model rheoleiddio sy'n seiliedig ar wasanaethau, ymgysylltu â'r cyhoedd, a phwerau i gyflwyno system sgorio fel rhan o'r drefn arolygu ac i godi ffioedd.*
- 6.1 Mae'r darpariaethau yn y Bil wedi'u cynllunio i wella tryloywder darpariaeth wedi'i rheoleiddio a gwella dealltwriaeth y cyhoedd o ddarpariaeth gofal cymdeithasol a'u cyfranogiad ynddo. Bydd gwella gwybodaeth y cyhoedd am y sector gofal yn ganolog i'r datblygiad hwn. Rydym yn ystyried y rhwymedigaeth i gynhyrchu adroddiadau blynyddol yn rhan o hyn, ac felly'n croesawu'r gofyniad hwn. Dylai dulliau o'r fath a weithredir ar y cyd â'r sector arwain at fwy o ddiogelwch i'r cyhoedd, atebolrwydd cyhoeddus, gwell dealltwriaeth o'r sector gofal ymhlith y cyhoedd, a dylai helpu i addysgu a galluogi unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau i wneud penderfyniadau am

eu gofal. Dylai hyn arwain at ddisgwyliadau uwch o'r ddarpariaeth gofal cymdeithasol drwy gydgyfrifoldeb ehangach am faterion ansawdd a diogelwch y ddarpariaeth.

- 6.2 Efallai y byddai'n briodol cael trefn ffioedd addas ar gyfer gweithgareddau rheoleiddio. Fodd bynnag, os yw casglu ffioedd yn arwain at gynyddu costau er mwyn adennill cost ffioedd neu os yw'r gost o gasglu ffioedd yn fwy na'r incwm a dderbynnir, efallai fod angen ailystyried defnyddio ffioedd.
7. *Beth yw eich barn am y darpariaethau yn rhan 1 o'r Bil ar gyfer rheoleiddio gwasanaethau cymdeithasol awdurdod lleol? Er enghraifft, ystyried y canlyniadau a gaiff defnyddwyr gwasanaethau wrth adolygu perfformiad gwasanaethau cymdeithasol, cynyddu cyfranogiad y cyhoedd, a gosod dyletswydd newydd ar wasanaethau gofal cymdeithasol i baratoi adroddiadau ar y farchnad leol.*
- 7.1 Mae'r cynnig i ganolbwyntio ar ganlyniadau i'w groesawu ar gyfer unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau a'r boblogaeth gyfan. Fodd bynnag, mae'r anhawster wrth ddiffinio a mesur canlyniadau ystyrllon yn ddiamherbol o broblematig ac yn dal heb ei brofi i raddau helaeth. Mae'r gofyniad bod gan wasanaethau statudol ddyletswydd i oruchwylio economi gofal cymdeithasol lleol i'w groesawu fel cam allweddol i gefnogi'r gwaith o gomisiynu gwasanaethau o ansawdd uchel. Mae data cadarn a dibynadwy yn allweddol i hyn. Rydym yn croesawu rôl Gofal Cymdeithasol Cymru yn hyn a'r gwaith sy'n cael ei wneud nawr i gryfhau'r data sydd ar gael a'r bwriad i gael gwybodaeth a thystiolaeth y gellir eu defnyddio i wneud penderfyniadau am y sector.
- 7.2 Weithiau gall iaith y Bil ymddangos yn draddodiadol o gymharu ag iaith Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru). Efallai y byddai'n briodol diwygio rhai elfennau ohono felly, er enghraifft, i adlewyrchu'r newid o 'wasanaethau' i 'ddarpariaeth'.
8. *Beth yw eich barn ynghylch y darpariaethau yn rhan 1 o'r Bil ar gyfer datblygu system i oruchwylio'r farchnad yn y sector gofal cymdeithasol? Er enghraifft, asesu cynaliadwyedd ariannol a chorfforaethol darparwyr gwasanaethau a pharatoi adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad yn genedlaethol.*
- 8.1 Fel y datganwyd uchod, mae goruchwylio'r farchnad ar lefel genedlaethol a lleol yn rhywbeth i'w groesawu, fel mae asesu sefydlogrwydd ariannol a chynaliadwyedd darparwyr. Fodd bynnag, efallai y bydd hi'n anodd sicrhau tryloywder o'r fath gan fod y sector mor gymhleth. Dim ond trwy gydweithio'n agos â darparwyr y mae'n bosibl sicrhau gwybodaeth ystyrllon ar lefel darparwyr unigol a chenedlaethol gan gydnabod bod tryloywder yn elfen allweddol o'r sector gofal cymdeithasol.

9. *Beth yw eich barn ynghylch y darpariaethau yn rhan 3 o'r Bil i newid enw a chyfansoddiad Cyngor Gofal Cymru gan roi'r enw Gofal Cymdeithasol Cymru arno ac ehangu ei gylch gwaith?*
- 9.1 Mae'r Cyngor Gofal yn croesawu'r egwyddor o newid cyfansoddiad y Cyngor Gofal i fod yn Gofal Cymdeithasol Cymru gyda chylch gwaith estynedig. O'r cychwyn cyntaf, mae'r Cyngor Gofal wedi gweithredu ar y sail bod cysylltiad cryf rhwng rheoleiddio'r gweithlu a datblygu'r gweithlu gofal cymdeithasol gyda'r naill weithgarwch yn cefnogi'r llall. Bydd yr elfennau ychwanegol, sef gwella gwasanaethau, ymchwil a gwybodaeth y cyhoedd yn dod ag ysgogiadau allweddol eraill i'r ymagwedd draws-sectorol, gydgysylltiedig at godi ansawdd y ddarpariaeth. Mae llawer o fanylion y cynnig heb eu penderfynu eto ac mae'n hanfodol sicrhau bod adnoddau yn cyd-fynd yn briodol â'r uchelgeisiau.
- 9.2 Mae'r Cyngor Gofal a llawer o'r rhanddeiliaid yn gofidio ein bod yn colli ein brand sy'n adnabyddus ac yn cael ei barchu yn y sector. Fodd bynnag, mae'r Cyngor Gofal yn edrych ymlaen at weithio gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid allweddol eraill i ddatblygu'r cynigion ar gyfer Gofal Cymdeithasol Cymru hyd eu rhoi ar waith o 2017 ymlaen.
10. *Beth yw eich barn ynglŷn â'r darpariaethau yn rhannau 4-8 o'r Bil ar gyfer rheoleiddio'r gweithlu? Er enghraifft, y cynigion i beidio ag ehangu'r broses gofrestru i gynnwys categorïau newydd o staff, i gael gwared ar gofrestru gwirfoddol ac i gyflwyno gorchmynion gwahardd.*
- 10.1 Mae'r Cyngor Gofal yn falch fod y Bil yn darparu pwerau i ymestyn rheoleiddio i grwpiau eraill o weithwyr gofal cymdeithasol yn y dyfodol. Fodd bynnag, nid ydym yn siŵr o hyd a allai lefel y manylion am brosesau addasrwydd i ymarfer ar wyneb y Bil gyfyngu ar ystyriaeth bellach o ddulliau eraill o reoleiddio'r grwpiau hyn o weithwyr.
- 10.2 Rydym yn nodi bod yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn cyfeirio at gostau ariannol fel y prif reswm dros beidio ag ymestyn cofrestru gorfodol. Felly, rydym yn awyddus i rannu'r gwaith a gwblhawyd gennym ar ddulliau eraill posibl o reoleiddio'r gweithlu sydd heb ei reoleiddio a allai ddarparu atebion economaidd ac ymarferol eraill. Yn ein hymateb i'r ymgynghoriad ar y *Papur Gwyn ar Ddyfodol Rheoleiddio ac Arolygu Gofal a Chymorth yng Nghymru*¹, bu i ni gynnig model trwyddedu o reoleiddio'r gweithlu galwedigaethol. Mae gan y system lawer o fanteision a gallai helpu i wireddu uchelgeisiau Llywodraeth Cymru yn y maes hwn.
- 10.3 Nodwedd allweddol y model hwn yw ei ffocws ar gefnogi gweithwyr gofal i ymarfer yn ddiogel ac effeithiol drwy ddarparu arweiniad a hyfforddiant achrededig, gan fynd i'r afael ag ymarfer gwael neu beryglus ar yr un pryd drwy ddileu'r gweithwyr hynny o'r gweithlu. Y cyflogwr yn bennaf sy'n gyfrifol am gamau disgyblu ac addasrwydd i ymarfer yn y lle cyntaf ac mae'n

¹ Llywodraeth Cymru, Medi 2013

hysbysu'r rheoleiddiwr am y canlyniad. Yna, gall y rheoleiddiwr ddileu trwydded y gweithiwr os nad yw ei waith yn bodloni'r safonau. Rydym yn amcangyfrif y dylai ffi flynyddol o oddeutu £25 y pen y gellid ei ddiwynnu yn erbyn treth, dalu costau'r system hon ar gyfer y rheoleiddiwr. Mae mwy o wybodaeth am y model yn Atodiad 1.

- 10.4 Gofynnwn y dylid ystyried yn briodol caniatáu digon o hyblygrwydd mewn perthynas â'r darpariaethau addasrwydd i ymarfer yn y Bil er mwyn i'r Gweinidog, drwy Reoliadau, allu ymestyn y trefniadau rheoleiddio i grwpiau eraill o weithwyr trwy fodel rheoleiddio amgen, ar adeg lle byddai hynny'n briodol.
- 10.5 Yn ei ymateb i'r ymgynghoriad ar y Bil dywedodd y Cyngor Gofal, fel mwyafrif llethol yr ymatebwyr eraill, mai prin yw manteision cadarnhaol gorchmynion gwahardd neu gofrestri negyddol yn cael fawr o fantais gadarnhaol, ond bod iddynt lawer o elfennau negyddol. Er enghraifft mi fyddai'n cyflwyno costau sylweddol heb unrhyw incwm o ffioedd. Yn ogystal, bydd y ffocws ar ymarfer negyddol heb unrhyw fanteision fel cefnogi darpariaeth o ansawdd uchel a chydabod ymarferwyr o safon uchel. Mae barn y sector ar gofrestr negyddol wedi'i chydabod yn y Memorandwm Esboniadol hefyd². Nid ydym felly yn credu y byddai cofrestr negyddol yn darparu dull amgen hyfyw i Gofal Cymdeithasol Cymru yn hytrach na chofrestru gorfodol llawn.
- 10.6 Mae'r Cyngor Gofal yn cytuno nad yw dibynnu ar gofrestru gwirfoddol yn briodol, er bod adroddiadau gan weithwyr gofal a chyflogwyr sydd wedi cefnogi eu staff gofal i gofrestru yn dangos bod cofrestru gwirfoddol wedi darparu dull o gydnabod cyfraniad y gweithlu gofal. Fel y nodwyd uchod, credwn fod modelau eraill o reoleiddio trwyddedu ar gael i ddisodli'r dulliau gwirfoddol.
11. *Beth yw eich barn ar y darpariaethau yn rhan 9 o'r Bil i gyrrff rheoleiddio gydweithredu a chydweithio?*
- 11.1 Rydym yn croesawu'r cynigion yn y Bil sy'n ymwneud â chydweithredu a chydweithio a chredwn y byddant yn gwella'r gwaith cydweithredol cyfredol a wneir rhwng y Cyngor Gofal ac AGGCC.

Pwerau dirprwyedig

12. *Yn eich barn chi, a yw'r Bil yn cynnig cydbwysedd rhesymol rhwng yr hyn sydd wedi'i gynnwys ar wyneb y Bil a'r hyn y bydd is-ddeddfwriaeth a chanllawiau'n ymdrin â nhw?*
- 12.1 Er bod mwyafrif y Bil yn darparu lefel briodol o fanylion ar gyfer deddfwriaeth o'r fath rydym yn pryderu, fel y nodwyd yn ein hateb i gwestiwn 10 uchod, na lwyddwyd i sicrhau'r cydbwysedd hwn yn yr adrannau ar addasrwydd i

² Gweler tudalen 71

ymarfer, ac y gallai hyn gyfyngu ar allu Gofal Cymdeithasol Cymru i ddatblygu ymhellach yn y maes hwn ac i ystyried modelau rheoleiddio eraill yn y dyfodol.

- 12.2 Rydym yn ymwybodol bod llawer iawn o'r manylion yn deillio o'r ddeddfwriaeth ddrafft a baratowyd yn sgil canlyniad adolygiad Comisiwn y Gyfraith ar reoleiddio gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol yn Lloegr³, nad yw wedi dod yn gyfraith eto. Gallai hyn olygu na fydd Gofal Cymdeithasol Cymru yn gallu ymateb i newidiadau i ddulliau yn y DU o reoleiddio'r gweithlu, yn arbennig yn y sector gofal cymdeithasol, ac y gallai felly lesteirio cydweithio rhwng cyrff y DU yn y dyfodol.

Goblygiadau ariannol

13. *Beth yw eich barn chi am oblygiadau ariannol y Bil fel y'u nodir yn rhannau 6 a 7 o'r Memorandwm Esboniadol?*
- 13.1 Hoffai'r Cyngor Gofal wneud y pwyntiau canlynol ynglŷn â'r costau a amlinellwyd yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol.
- 13.2 Wrth edrych ar y costau o fodolau rheoleiddio'r gweithlu, mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddio ond yn ystyried y model cofrestru gorfodol presennol, gyda ffioedd uwch. Cyflwynodd y Cyngor Gofal costau ar gyfer model trwyddedu o reoleiddio'r gweithlu galwedigaethol, y cyfeirir atynt uchod (10.2). Ystyriwn hwn i fod yn fwy priodol ar gyfer rheoleiddio'r gweithlu gofal cymdeithasol sydd heb ei reoleiddio nawr yn y dyfodol. Mae'n nodadwy nad oes Asesiad Effaith Rheoleiddio wedi ei wneud ar y costau o gyflwyno'r ddarpariaeth gorchmynion gwahardd a gynhwysir yn y Bil.
- 13.3 Mae'r asesiad o gostau rheoleiddio hyfforddiant gweithwyr gofal cymdeithasol yn seiliedig ar gymhwyso'r model a ddefnyddiwyd ar gyfer hyfforddiant gweithwyr cymdeithasol. Mae natur hyfforddiant gweithwyr gofal cymdeithasol yn wahanol iawn gyda'r pwyslais yn awr ar ddysgu seiliedig ar waith. Hefyd, mae'r nifer o staff yn llawer mwy a gallai nifer y 'cyrsiau' sydd angen eu cymeradwyo fod yn llawer uwch. Mae'r Cyngor Gofal yn credu y bydd angen gwneud penderfyniadau ar fodel rheoleiddio hyfforddiant gweithwyr gofal cymdeithasol ar sail y defnydd mwyaf effeithiol o bwerau rheoleiddio yng nghyd-destun y strwythurau sicrhau ansawdd sy'n bodoli ar gyfer hyfforddiant gweithwyr gofal a'r adnoddau sydd ar gael i'w weithredu.
- 13.4 Mae gan Gofal Cymdeithasol Cymru gylch gwaith eang, ac er ei fod yn darparu cyfle i sicrhau mwy o gydlyniant a chyfeiriad strategol, bydd ei allu i gyflawni hyn yn dibynnu ar ymagwedd gynhwysfawr wedi'i chynllunio gyda chymorth ar draws sectorau. Er bod yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn nodi ystod o ffrydiau ariannu cyfredol, prin yw'r dystiolaeth ynglŷn â'r seilwaith sydd ei angen i gefnogi'r holl gylch gwaith arfaethedig a'r costau pontio. Mae'r Cyngor Gofal yn credu bod angen cynllunio'n ofalus iawn ar frys i sicrhau bod

³ Regulation of Health Care Professionals and Regulation of Social Care Professionals in England, Comisiwn y Gyfraith, Ebrill 2014

blaenoriaethau'n cael eu nodi cyn gynted â phosibl er mwyn sicrhau bod y rhaglen fwyaf effeithiol ar gael i'r sector, a bod modd cyflawni'r rhaglen hon o fewn yr adnoddau a nodwyd.

Sylwadau eraill

14. *A oes unrhyw sylwadau eraill yr hoffech eu cynnig ynglŷn ag adrannau penodol o'r Bil?*
- 14.1 Mae'r Cyngor Gofal yn croesawu'r Bil a'r cyfle pwysig y mae'n cyflwyno i gefnogi datblygiad y sector gofal cymdeithasol a'r gweithlu gofal cymdeithasol. Mae'n cynnig y posibilrwydd i Gymru wneud rhywbeth newydd a gwahanol fydd yn codi dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o'r sector gofal cymdeithasol. Bydd yn sicrhau bod Cymru mewn sefyllfa dda i ymateb i'r newidiadau a'r heriau sylweddol y bydd y sector gofal cymdeithasol yn eu hwynebu yn y degawd sydd i ddod.

Sut y gallai trwyddedu ehangu trefniadau rheoleiddio'r gweithlu gofal cymdeithasol mewn ffordd gost-effeithiol, drylwyr a llwyddiannus

Crynodeb Gweithredol

Rydym yn cynnig model rheoleiddio newydd i gefnogi'r gwaith o broffesiynoli'r gweithlu gofal cymdeithasol yng Nghymru er mwyn codi safonau ymarfer, cefnogi gweithwyr i ymarfer yn ddiogel a diogelu rhai o'r bobl sydd fwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas yn well. Rydym yn cynnig system drwyddedu sydd wedi llwyddo gyda grwpiau eraill o weithwyr medrus.

Manteision

- Mae trwyddedu yn darparu'r canlynol i weithwyr:
 - ~ mynediad i hyfforddiant achrededig i ennill cymhwyster gofynnol;
 - ~ cymorth, cyngor a gwybodaeth i allu cynnal ymarfer o safon.
- Rhagolygon gyrfa a delwedd well i'r gweithlu.
- Data am y gweithlu i gyflogwyr, Llywodraeth Cymru ac eraill.
- Mwy o sicrwydd a hyder i'r cyhoedd yn sgil mesurau diogelwch cryfach ac ansawdd y gweithlu.
- Bod yn gost-effeithiol a chymesur.
- Model rheoleiddio llwyddiannus, a ddefnyddir yn effeithiol gan y Gofrestr Diogelwch Nwy ac eraill dros flynyddoedd lawer.

Mathau o weithwyr y gellid eu trwyddedu

- Gweithwyr cartrefi gofal oedolion.
- Gweithwyr gofal cartref.
- Cynorthwywyr personol.

Elfennau trwyddedu allweddol

- Trwyddedu i gynnwys:
 - ~ gofyniad i ennill cymhwyster gorfodol – naill ai adeg y cais cychwynnol neu wrth adnewyddu bob tair blynedd;
 - ~ cytundeb i gydymffurfio â'r Côt Ymarfer;
 - ~ cylch trwyddedu tair blynedd;
 - ~ angen tystiolaeth o hyfforddiant a dysgu parhaus wrth adnewyddu.
- Camau disgyblu i gynnwys:
 - ~ cyflogwr yn ymchwilio i achos honedig o dorri'r Côt Ymarfer a hysbysu rheoleiddiwr y gweithlu am ei benderfyniad;
 - ~ penderfyniad y swyddog i ddileu neu gadw trwydded yr unigolyn;
 - ~ prosesau apelio mewnol ac allanol.
- Rôl y cyflogwr i gynnwys:
 - ~ darparu gwybodaeth reolaidd am y gweithwyr i reoleiddiwr y gweithlu;
 - ~ cefnogi'r broses o ennill cymwysterau a dysgu parhaus;

~ cynnal prosesau disgyblu ac atgyfeirio gweithwyr at reoleiddiwr y gweithlu.

Costau

- Ffi gofrestru flynyddol amcangyfrifedig o £25-£30 y flwyddyn, ar gyfer pob unigolyn cofrestredig (gostwng i £20-£24 ar ôl gostyngiad yn y dreth).
- Cynnydd posibl mewn costau hyfforddi.
- Effaith bosibl ar lefelau cyflogau o ganlyniad i broffesiynoli.

Sut y gallai trwyddedu ehangu trefniadau rheoleiddio'r gweithlu gofal cymdeithasol mewn ffordd gost-effeithiol, drylwyr a llwyddiannus

1. Cyflwyniad: y drafodaeth ar ehangu trefniadau rheoleiddio

- 1.1 Mae Cyngor Gofal Cymru (y Cyngor Gofal) wedi galw ers cryn amser am ffordd newydd o reoleiddio rhannau o'r gweithlu gofal. Yn ei *Bapur Gwyn ar Ddyfodol Rheoleiddio ac Arolygu Gofal a Chymorth yng Nghymru*⁴, dywedodd Llywodraeth Cymru ei bod wedi 'rhoi blaenoriaeth i broffesiynoli'r gweithlu gofal a chymorth'. Mae'r Cyngor Gofal yn ystyried mai rhan o'r agenda broffesiynoli hon yw ymestyn ei bwerau i godi safonau ymarfer i grwpiau eraill o'r gweithlu gofal cymdeithasol yng Nghymru. Yn ein hymateb i'r ymgynghoriad ar y Papur Gwyn dywedwyd y canlynol:

"Felly, nid a ddylid rheoleiddio'r gweithlu ehangach yw'r mater i'w ystyried, ond yn hytrach bod yn barod i archwilio gwahanol fodelau rheoleiddio ar gyfer sicrwydd cyhoeddus a fyddai hefyd yn cefnogi'r ymgais i gael gweithlu cynaliadwy o safon uchel sy'n cael ei werthfawrogi".

- 1.2 Er mwyn diogelu unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau ac i godi safonau yn y gweithlu, credwn y dylid ymestyn pwerau'r Cyngor Gofal i gynnwys gweithwyr y mae cofrestru'n ddewisol iddynt ar hyn o bryd (gweler 2.3). Fodd bynnag, derbynnir hefyd na fyddai modd cynnal y drefn reoleiddio gyfredol, fel yr amlinellir yn 2.4 isod, pe byddai'n cael ei hymestyn, oherwydd y byddai'n rhy gostus. Cydnabyddir hefyd bod angen math gwahanol o fodel gwella'r gweithlu ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol o gymharu â'r hyn sy'n bodoli ar gyfer rheolwyr gofal cymdeithasol a gweithwyr cymdeithasol, er mwyn adlewyrchu natur a chyflogau eu swyddi'n well.
- 1.3 Mae'r adroddiad hwn yn edrych ar fodel trwyddedu newydd ar gyfer codi safonau; y ffactorau allweddol sy'n sbarduno'r model hwn; modelau cymharol o sectorau eraill; model newydd arfaethedig ar gyfer y gweithlu gofal cymdeithasol a chostau cyffredinol model newydd. Mae'n datgan y canlyniadau allweddol a fyddai'n fuddiol i randdeiliaid amrywiol yn cynnwys y gweithwyr eu hunain, unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau a chyflogwyr.

2. Ymarfer cyfredol

- 2.1 Y Cyngor Gofal sydd wedi bod yn rheoleiddio'r gweithlu gofal cymdeithasol yng Nghymru ers ei sefydlu yn 2001. Mae ei bwerau rheoleiddio yn deillio o Ddeddf Safonau Gofal 2000. Rhoddwyd y rhain ar waith yn ymarferol drwy Reoliadau a Rheolau ar gyfer cofrestru a chamau disgyblu. Mae'r Cyngor yn cynnal Cofrestr o rai mathau o weithwyr gofal cymdeithasol. Gall ddileu pobl o'r Gofrestr drwy ei brosesau ymchwilio a gwrandawiadau pan fydd gweithwyr yn cael eu canfod yn euog o achos lle gwelir bod ymarfer y gweithwyr hyn yn ddiffygiol a'u bod wedi methu cynnal safonau y Côt Ymarfer ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol (y Côt Ymarfer). Ar ôl cael eu tynnu oddi ar y Gofrestr, ni all y bobl hyn weithio fel gweithwyr gofal cymdeithasol cofrestredig.

⁴ Llywodraeth Cymru, Medi 2013

2.2 Mae'n rhaid i'r grwpiau canlynol o weithwyr gofrestru ar hyn o bryd (nodir y dyddiad y daeth y gofynion cofrestru i rym):

- Myfyrwyr gwaith cymdeithasol (o 2004);
- Gweithwyr cymdeithasol (o 2005);
- Rheolwyr gofal preswyl plant (o 2007);
- Gweithwyr gofal preswyl plant (o 2008);
- Rheolwyr cartrefi gofal oedolion (o 2011);
- Rheolwyr gofal cartref (o 2013).

Gyda'i gilydd mae'r grwpiau hyn yn 16 y cant o'r gweithlu gofal cymdeithasol. Mae 84 y cant o weddill y gweithlu heb eu rheoleiddio. Maent yn cynnwys:

- Gweithwyr cartrefi gofal oedolion;
- Gweithwyr gofal cartref;
- Cynorthwywyr personol.

2.3 Ers 2005, mae cofrestru wedi bod yn wirfoddol i weithwyr cartrefi gofal oedolion a gweithwyr gofal cartref. Fodd bynnag, bydd Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) yn cau'r gofrestr wirfoddol.

2.4 Mae'r un broses reoleiddio'n berthnasol i bob grŵp ar y gofrestr orfodol. Mae hyn yn cynnwys:

Cofrestru

Wrth wneud cais i gofrestru mae'n rhaid i ymgeisydd ddangos cymeriad da, ymddygiad da ac addasrwydd i ymarfer; tystiolaeth o'r cymhwyster gofynnol (wrth ymgeisio neu adnewyddu); cyflwyno'r ffi briodol a chytuno i gydymffurfio â'r Côd Ymarfer. Mae'n rhaid i'r cyflogwr gymeradwyo'r cais.

Bydd angen adnewyddu cofrestriad bob tair blynedd. Mae'n rhaid i unigolyn cofrestredig ddangos tystiolaeth o'r un elfennau ag uchod a'i fod wedi cwblhau 90 awr neu 15 diwrnod o hyfforddiant ôl-gofrestru a dysgu. Ac eithrio gweithwyr cymdeithasol, mae'n rhaid i'r cyflogwr gymeradwyo'r cais.

Os yw'r Cyngor Gofal yn penderfynu peidio derbyn y cais i gofrestru neu adnewyddu, bydd yr achos yn cael ei ystyried gan Bwyllgor Cofrestru.

Ymchwiliad a Gwrandawiadau

Pan dderbynnir honiad bod unigolyn cofrestredig wedi methu cynnal safonau'r Côd Ymarfer cynhelir ymchwiliad. Mae'r Cyngor Gofal yn gallu cynnal ymchwiliadau o'r fath fel y mae'n gweld yn angenrheidiol yn dibynnu ar amgylchiadau pob achos. Yn dilyn hyn efallai y bydd yr achos yn cael ei gau heb weithredu pellach, neu y bydd yr unigolyn cofrestredig yn cael cynnig y gallu i dderbyn ymgymeriad (amod/au ar ei gofrestriad), neu efallai y bydd yn cael ei ddileu o'r Gofrestr drwy gytundeb â swyddogion, neu y bydd yr achos yn cael ei atgyfeirio i'r broses wrandawiadau.

Mewn gwrandawriad gall unigolyn cofrestredig ymddangos gerbron pwyllgor cychwynnol, lle y gall gael ei wahardd dros dro o'r Gofrestr neu dderbyn amodau dros dro ar ei gofrestriad wrth i ymchwiliad gael ei gynnal. Mae gan bwyllgor gwrandawriad terfynol y gallu i geryddu, gwahardd, gosod amodau ar gofrestriad neu ddileu unigolyn cofrestredig o'r Gofrestr.

3. Ffactorau allweddol sy'n sbarduno model trwyddedu newydd

- 3.1 Un o'r ffactorau allweddol sy'n sbarduno model trwyddedu newydd yw'r dymuniad i allu diogelu'r bobl fwyaf agored i niwed mewn cymdeithas yn well. Amlygwyd yr angen hwn yn glir ar y cyfryngau, er enghraifft drwy raglen Panorama y BBC, *Undercover Care: The Abused Exposed* a oedd yn dangos henoed yn cael eu cam-drin mewn cartrefi gofal yn Lloegr. Mae ymchwiliadau eraill gam-drin a gynhaliwyd yn y gorffennol yn cynnwys ymchwiliad yr heddlu i gamdriniaeth mewn cartrefi gofal i oedolion yng Ngwent (Ymchwiliad Jasmine) a cham-drin pobl ag anabledau dysgu yn Ysbyty Winterbourne View yn Lloegr.
- 3.2 Mae'n dod yn fwy amlwg hefyd bod y gwaith sy'n cael ei wneud gan weithwyr cartrefi gofal oedolion a gweithwyr gofal cartref yn llawer mwy medrus ac arbenigol ei natur. Mae'n gofyn am arbenigedd a chymwysterau penodol gan fod gwaith yn cael ei ddirprwyo'n gynyddol gan weithwyr proffesiynol eraill. Amlygwyd hyn yn Adroddiad Ymchwiliad Cyhoeddus Ymddiriedolaeth Sefydliad GIG Canol Swydd Stafford ('Adroddiad Francis'). Roedd yr adroddiad yn argymhell hefyd y dylid cofrestru gweithwyr cymorth gofal iechyd yn Lloegr.
- 3.3 Gellir gweld yr awydd cynyddol i symud i ddarpariaeth gymunedol yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae gallu pobl i recriwtio eu cynorthwyr personol eu hunain drwy'r cynllun taliadau uniongyrchol yn cefnogi datblygiad model newydd. Bydd yn rhoi sicrwydd bod gweithwyr o'r fath yn cael eu hyfforddi ac yn gweithio i safonau penodedig.
- 3.4 Byddai codi safonau ledled y gweithlu yn helpu i godi statws y sector. Bydd hyn yn helpu i ddenu mwy o bobl i faes gofal cymdeithasol nad yw'n cael ei weld fel cyfle gyrfa deniadol ar hyn o bryd o reidrwydd. Gallai hyn helpu gydag anawsterau recriwtio a chadw gweithwyr.

4. Grwpiau posibl i'w cynnwys yn y model trwyddedu newydd

- 4.1 Amcangyfrifir bod tua 70,000 o weithwyr wedi'u cyflogi yn y sector gofal cymdeithasol ffurfiol yng Nghymru, gyda 11,000 o'r rheiny wedi'u cofrestru gyda'r Cyngor Gofal. Y gweithlu gofal cartref a'r gweithlu cartrefi gofal oedolion yw cyfran sylweddol o'r gweddill. Fodd bynnag, nid yw'r ffigur hwn yn cynnwys cynorthwyr personol, gweithwyr sector tai, gweithwyr hunangyflogedig neu weithwyr sy'n darparu gofal yn anffurfiol, a gallai'r rhain i gyd fod yn rhan o'r cynllun trwyddedu newydd.
- 4.2 Darperir amrywiaeth o ofal yn y sector, o ofal anffurfiol yn y cartref i ofal ffurfiol dwys a chymorth gan amrywiaeth o weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol. Mae rhai grwpiau eisoes yn cael eu rheoleiddio gan brosesau ffurfiol a chredwn y dylid mynd i'r afael yn briodol â grwpiau eraill yn y sector gofal ffurfiol drwy gyflwyno model newydd i gefnogi ymarfer o safon uchel.
- 4.3 Tra bod model newydd yn ceisio codi safonau ymarfer yn gyffredinol, gan ei fod yn berthnasol i bob gweithiwr gofal, dylai materion diogelu'r cyhoedd a risg bennu blaenoriaethau ar gyfer datblygu yn y dyfodol. Pan fydd y wladwriaeth neu ei hasiantaethau'n penderfynu pwy sy'n darparu gofal i unigolion, mae'r Cyngor Gofal yn credu bod dyletswydd ar y wladwriaeth i sicrhau bod yr unigolyn wedi derbyn hyfforddiant ac yn ddiogel i weithio. Pan fo unigolyn yn dewis ei ofal ei hun, dylai allu cael gafael ar y lefel uchaf o wybodaeth i'w gynorthwyo i wneud dewis priodol.

5. Y model trwyddedu mewn sectorau eraill

5.1 Mae'r Cyngor Gofal wedi ymchwilio i fodelau trwyddedu mewn sectorau eraill. Y modelau yr edrychwyd arnynt oedd:

- Cofrestr Diogelwch Nwy;
- Hyfforddwyr Gyrru Cymeradwyedig;
- Personau Cymwys Cymeradwyedig (rheoliadau adeiladu);
- Awdurdod y Diwydiant Diogelwch.

5.2 Nodweddion allweddol y modelau hyn yw eu bod yn cynnwys:

- Gofynion cymwysterau a chymeriad;
- Gofynion datblygu proffesiynol parhaus cyson;
- Cyngor a chymorth ar gyfer ymarfer;
- Cael gwared ar swyddogion mewn achosion addasrwydd i ymarfer;
- Mae dulliau apelio yn cydymffurfio ag Erthygl 6 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol sef bod gan 'bawb hawl i wrandawriad teg a chyhoeddus o fewn cyfnod rhesymol o amser gan dribiwnlys annibynnol a diduedd'.

Yr hyn sy'n bwysig yw nad yw'r model yn cynnwys proses ddisgyblu ddrud a reolir gan reoleiddiwr y gweithlu. Yn hytrach, y cyflogwr sy'n gyfrifol am hyn, ac mae gofyn iddo ef hysbysu'r rheoleiddiwr am y canlyniad.

6. Y model trwyddedu arfaethedig ar gyfer gofal cymdeithasol

Trosolwg

6.1 Mae modelau trwyddedu fel y rhai a ddisgrifir uchod yn rhoi pwyslais mawr ar geisio cadw gweithwyr ar restr ffurfiol yn hytrach na gadael iddynt weithredu mewn economi gudd. Gwneir pob ymdrech i gefnogi gweithwyr i ymarfer yn ddiogel. Darperir arweiniad a chymorth. Annogir hyfforddiant achrededig a mynediad i adnoddau i gynnal ymarfer o safon i unigolion cofrestredig. Mae dileu o'r gofrestr yn cael ei weld fel y dewis olaf.

Credwn y gallai dull o'r fath weithio'n dda i weithwyr gofal. Maent yn cyflawni swydd fedrus lle mae diogelwch y cyhoedd o'r pwys mwyaf. Fel y nodwyd isod yn 9.1, bydd mabwysiadu'r model hwn yn dod â llawer o fanteision posibl i'r gweithlu, yn cynnwys hyfforddiant gwell a statws uwch.

6.2 Felly, rydym yn cynnig cyflwyno model trwyddedu ar gyfer grwpiau o weithwyr gofal wedi'u diffinio yng Nghymru. Er mwyn dod yn weithiwr gofal trwyddedig o dan system o'r fath byddai'n rhaid i unigolyn fod yn gymwysedig ac yn ymroddedig i ddatblygiad proffesiynol a dysgu parhaus. Pan fyddai pryderon ynghylch ymarfer gweithiwr, y cyflogwr fyddai'n bennaf gyfrifol am ymchwilio i faterion o'r fath, gan bennu camau gweithredu priodol a, lle bo'n briodol, atgyfeirio unigolion i reoleiddiwr y gweithlu.

Prosesau trwyddedu ac addasrwydd i ymarfer

6.3 Mae'r siartiau llif yn Atodiadau 2 a 3 yn amlinellu prosesau trwyddedu ac addasrwydd i ymarfer arfaethedig. Byddai'r broses drwyddedu yn cynnwys opsiwn i gyflogwyr lanlwytho llawer o wybodaeth am eu gweithwyr i reoleiddiwr y gweithlu yn rheolaidd. Byddai rheoleiddiwr y gweithlu'n anfon y wybodaeth hon at y gweithwyr i gael eu

cytundeb a'u cytundeb i gydymffurfio â'r Côt Ymarfer. Byddai gweithwyr yn cael eu trwyddedu am dair blynedd ac ar ddiwedd y tair blynedd byddai gofyn iddynt adnewyddu eu trwydded. Wrth adnewyddu, byddai gofyn iddynt gyflwyno tystiolaeth o hyfforddiant a dysgu a gwblhawyd ers trwyddedu. Pan na fyddai gan weithwyr y cymhwyster gofynnol wrth drwyddedu i gychwyn, byddent yn cael eu trwyddedu ar yr amod y byddent yn ei ennill erbyn y dyddiad adnewyddu cyntaf. Byddai'r broses hon yn cael ei rheoli gan swyddogion. Byddai prosesau apelio, at gorff annibynnol yn y pen draw, ar gael.

- 6.4 Mewn achos honedig o dorri'r Côt Ymarfer bydd gofyn i gyflogwr ymchwilio ac atgyfeirio'r mater i reoleiddiwr y gweithlu. Yna, byddai'n rhaid i swyddogion rheoleiddiwr y gweithlu benderfynu ar y gosb. Gallai hyn gynnwys dirymu trwydded gweithiwr i ymarfer. Byddai penderfyniad y swyddog yn seiliedig ar y wybodaeth a gyflwynwyd gan y cyflogwr, ac unrhyw wybodaeth ychwanegol ofynnol. Byddai proses apelio, yn cynnwys i gorff annibynnol, ar gael.
- 6.5 Byddai cyflogwyr yn gwneud cyfraniad allweddol i'r model newydd, o ran y cymorth maent yn ei ddarparu i'w gweithwyr a'u hymwneud â rheoleiddiwr y gweithlu. Er enghraifft, bydd gofyn iddynt:
- Ddarparu gwybodaeth reolaidd (bob chwarter, er enghraifft) am eu gweithwyr i reoleiddiwr y gweithlu;
 - Cefnogi cymhwyso, ôl-gofrestru a chyrhaeddiad dysgu;
 - Cynnal prosesau disgyblu mewn achos honedig o dorri'r Côt Ymarfer;
 - Atgyfeirio gweithwyr i reoleiddiwr y gweithlu;
 - Darparu gwybodaeth ddisgyblu i reoleiddiwr y gweithlu a chydweithio gyda'i brosesau.

Cyngor cyfreithiol

- 6.6 Mae'r Cyngor Gofal wedi cael cyngor cyfreithiol ar ddatblygu model trwyddedu. Roedd hyn yn cynnwys cyngor ar roi'r gallu i swyddogion ddileu trwydded gweithwyr ac a oedd hynny'n cydymffurfio ag Erthygl 6 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol (yr hawl i dreial teg). Cadarnhaodd y cyngor y byddai hyn yn bosibl cyn belled bod y system yn cynnwys rhai darpariaethau, yn cynnwys, yn bennaf, proses apelio⁵.
- 6.7 Pe bai model newydd yn cael ei weithredu ar gyfer rhai grwpiau, y bwriad yw i reoleiddiwr y gweithlu weithredu dwy system wahanol yn gyfochrog. Byddai trwyddedu'n briodol i weithwyr medrus a chofrestru gorfodol yn briodol i swyddi

⁵Yn ôl cyngor cyfreithiol y Cyngor Gofal, er mwyn cydymffurfio â gofyniad y gyfraith gyffredin am degwch a defnydd posibl o Erthygl 6 mewn achosion mwy difrifol, byddai'n rhaid i'r system gynnwys darpariaeth ar gyfer:

- a. derbyn cyflwyniadau ysgrifenedig gan yr unigolyn cofrestredig
- b. canllawiau i ddangos sut i wneud penderfyniadau
- c. canolwyr medrus a phrofiadol i benderfynu achosion yn y lle cyntaf
- d. proses adolygu
- e. proses apelio gerbron beirniad sy'n annibynnol ar y sawl a wnaeth y penderfyniad gwreiddiol
- f. y potensial ar gyfer gwrandawriad llafar naill ai yn y lle cyntaf neu mewn apêl pan fo dadl ynghylch materion ffeithiol sy'n rhaid ei datrys drwy asesu hygredded tystion
- g. penderfyniadau ysgrifenedig digon manwl ym mhob cam.

Advice on the Alternative Model Means of Regulation for Some Social Care Workers', Hugh James Solicitors, 30 Ebrill 2014

gweithredol a rheolwyr. Mae cyngor cyfreithiol y Cyngor Gofal wedi cadarnhau bod hyn yn bosibl⁶.

Cymharu modelau'r DU

- 6.8 O ran modelau yng ngwledydd eraill y DU, mae'r Alban a Gogledd Iwerddon yn cofrestru gweithwyr cartrefi gofal oedolion a gweithwyr gofal cartref, yn ogystal â grwpiau eraill, gan ddefnyddio'r model rheoleiddio cyfredol. Yn Lloegr, mae'r Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal wedi cynnig gweithredu cofrestru negyddol i weithwyr gofal cymdeithasol, gan gadw'r model cyfredol i weithwyr cymdeithasol. Nid ydym yn cefnogi'r cynnig sydd yn y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) i gyflwyno cofrestr negyddol o weithwyr gofal cymdeithasol. Mae tystiolaeth yn dangos mai ychydig o fanteision cadarnhaol sydd i orchmynion gwahardd neu gofrestri negyddol, a'u bod yn gallu creu llawer o anfanteision. Maent yn gostus iawn ac nid ydynt yn derbyn incwm o ffioedd. Nid yw canolbwyntio ar ymarfer negyddol yn cefnogi darpariaeth o ansawdd uchel nac yn cydnabod ymarferwyr o safon uchel. Mae llawer yn y sector gofal yn rhannu'r farn hon, a chydnabyddir hyn ym Memorandwm Esboniadol y Bil⁷.
- 6.9 Gellir ystyried y model arfaethedig fel dull ysgafnach sy'n bodoli rhwng y model rheoleiddio proffesiynol iechyd llawn, y mae Cofrestr y Cyngor Gofal yn seiliedig arno, a'r cynnig ar gyfer cofrestr negyddol. Credir ei fod yn briodol i weithwyr medrus a'i nod hefyd yw cefnogi ymarfer o safon uchel. Byddai trwyddedu'n cael ei gyflwyno mewn camau, a fyddai'n cael ei fonitro'n ofalus gydol y broses ddatblygu a gweithredu.

7. Costau posibl trwyddedu

Trosolwg

- 7.1 Byddai cyflwyno trwyddedu yn gallu arwain at gostau yn y tri maes:
- Costau hyfforddi i'r sector;
 - Costau cyflogau i weithlu trwyddedig;
 - Costau gweinyddu'r cynllun (cofrestru ac addasrwydd i ymarfer).
- 7.2 Amcangyfrifir bod gan dros 50% o'r gweithlu nad yw wedi'i reoleiddio y cymwysterau gofynnol. Byddai trwyddedu'n galluogi'r rhai nad ydynt wedi cymhwyso i ennill y cymhwyster o fewn y cylch trwyddedu tair blynedd cyntaf. Gellid lliniaru unrhyw gynnydd posibl mewn costau hyfforddi y gallai cyflogwyr orfod ei wynebu ar gyfer gweithwyr nad ydynt wedi cymhwyso drwy dargedu adnoddau hyfforddiant yn well ar gyfer y cymwysterau sy'n ofynnol ar gyfer trwyddedu ac nid ar gyfer ystod eang o gymwysterau fel sy'n digwydd ar hyn o bryd.
- 7.3 Er mwyn adlewyrchu natur fwy cymhleth ac amrywiol swyddi gweithwyr gofal cymdeithasol, ac i sicrhau gweithlu cymwys ac effeithiol yn y dyfodol, cydnabyddir yn gynyddol bod angen edrych ar fater cyflogau. Cydnabyddir yn gynyddol y bydd angen cyflog byw ar gyfer y gweithwyr hyn bellach a fydd ar lefel uwch na'r isafswm

⁶ Yn ôl cyngor cyfreithiol y Cyngor Gofal nid yw'r gyfraith yn atal creu math o reoleiddio ar wahân ar gyfer gweithwyr ail haen

⁷ Tud.71, Memorandwm Esboniadol, Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru)

cyflog sylfaenol er mwyn darparu'r gweithlu cymwys y bydd ei angen ar gyfer y dyfodol.

- 7.4 Un o amcanion trwyddedu yw y byddai'n llai costus na'r prosesau cofrestru a disgyblu presennol. Byddai hyn yn cael ei alluogi drwy brosesau gweithredu electronig, er enghraifft, yn cynnwys cyflogwyr yn lanlwytho gwybodaeth am ymgeiswyr mewn swmp. Un o'r ffactorau allweddol sy'n penderfynu cost y model cofrestru gorfodol cyfredol yw cost prosesau disgyblu, yn cynnwys ymchwiliadau a gwrandawiadau. O dan y model trwyddedu y cyflogwr sy'n gyfrifol am gynnal ymchwiliad trylwyr. Dim ond penderfynu ar y gosb briodol sy'n rhaid i reoleiddiwr y gweithlu ei wneud. Aseswyd y model hwn i sicrhau arbedion ariannol sylweddol.

Costau amcangyfrifedig i reoleiddiwr y gweithlu

- 7.5 Bydd trwyddedu yn gofyn am gapasiti ychwanegol a chysylltiadau cydweithio agos â chyflogwyr. Mae'r gwaith wedi dechrau i gostio'r model yn seiliedig ar y gwasanaethau ar-lein cyfredol i sicrhau gwasanaeth rheoleiddio effeithiol, cymesur ac effeithlon. Er mwyn gwneud y broses ymgeisio mor syml a chost-effeithiol â phosibl, byddai gofyn i gyflogwyr uwchlwytho'r holl wybodaeth am y gweithlu yr un pryd, i gael ei brosesu gan staff rheoleiddiwr y gweithlu. Amcangyfrifir y bydd y broses ymgeisio yn costio £5-£7 yr unigolyn.
- 7.6 O ran gweithdrefnau disgyblu, byddai disgwyl i gyflogwyr reoli'r ymchwiliad a'r gwrandawriad. Yna, byddai'r canfyddiadau yn cael eu hanfon at reoleiddiwr y gweithlu er mwyn i swyddog benderfynu ar gosb briodol.
- 7.7 O ystyried canran yr achosion sy'n mynd trwy'r gweithdrefnau rheoleiddio llawn ar hyn o bryd a nifer y gweithwyr, amcangyfrifir y byddai modd adennill y costau hyn drwy ffi drwydded flynyddol o £25-£30 y pen. Fodd bynnag, byddai'n rhaid talu treth ar y ffioedd hyn a fyddi'n gostwng y ffi i £20-£24.

8. Goblygiadau ar gyfer y sector gofal anffurfiol

- 8.1 Er mwyn parhau i ddiogelu'r cyhoedd a darparu mesurau diogelwch i unigolion sy'n prynu eu gofal eu hunain, dylid darparu gwybodaeth gynhwysfawr a fyddai'n cynnwys rhestr o weithwyr sydd wedi colli eu trwydded, er mwyn helpu pobl i wneud penderfyniadau recriwtio diogel.
- 8.2 Gall gwybodaeth proffil uchel drwy gysylltiadau cyfryngau a gwasanaethau ddarparu arweiniad a chyingor ar brosesau recriwtio diogel hefyd. Yn ogystal, gallai gweithwyr neu eu cyflogwyr yn y sector gofal anffurfiol ddewis i fod yn rhan o'r cynllun. Byddai hyn yn eu galluogi i elwa ar y manteision hyfforddiant, canllawiau ac ati sydd ar gael i'r rhai sy'n rhan o'r cynllun.

9. Canlyniadau a manteision allweddol

- 9.1 Canlyniadau a manteision allweddol disgwyliedig trwyddedu:

I'r gweithlu

- Gweithlu hyfforddedig: byddai gofyn i bob gweithiwr ennill cymhwyster gofynnol gan sicrhau eu bod wedi'u hyfforddi i'r un safonau ac wedi ennill cymhwyster a

gydnabyddir gan reoleiddiwr y gweithlu. Gan y byddai ennill cymhwyster yn ofyniad i gael eich trwyddedu byddai hyn yn sicrhau mynediad i hyfforddiant achrededig i weithwyr.

- Cymhwysedd parhaus: bydd angen i weithwyr trwyddedig sicrhau bod eu hyfforddiant a'u datblygiad proffesiynol yn gyfredol a dangos tystiolaeth o hyn wrth adnewyddu. Byddai adnoddau yn cael eu darparu er mwyn cynnal ymarfer o ansawdd.
- Cymorth parhaus i weithwyr: y manteision 'tebyg i aelodaeth' i weithwyr trwyddedig fyddai: derbyn cymorth, cyngor a gwybodaeth gan reoleiddiwr y gweithlu i'w helpu gyda'u gwaith a'u hymddygiad, er enghraifft canllawiau ymarfer a chanllawiau ychwanegol ar faterion penodol e.e. cynnal ffiniau proffesiynol.
- Gweithwyr gofal eraill, e.e. darparwyr gofal anffurfiol: drwy naill ai ddewis trwyddedu eu hunain neu gael eu cyflogwr i'w trwyddedu byddant yn gallu manteisio ar hyfforddiant a chymorth parhaus arall fel yr amlinellwyd uchod.
- Rhagolygon gyrfa a delwedd well i'r gweithlu: bydd ei gwneud hi'n ofynnol i ennill cymhwyster a bod yn weithiwr trwyddedig yn gwella delwedd y gweithlu, a gallai leihau anawsterau recriwtio a chadw gweithiwr dros amser.
- Amddiffyniad gwell i'r gweithlu: dylai'r ffaith bod pawb yn weithwyr cymwys, yn gweithio i safonau penodol yn y Côt, ac yn derbyn canllawiau ymarfer ar sut i gyflawni eu swyddi, i gyd helpu i ddarparu strwythur i'r gweithlu ar y ffordd y mae disgwyl iddynt weithio, gyda'r nod o'u hatal rhag rhoi eu hunain neu eraill mewn perygl o niwed. Mae hefyd yn rhoi cyfrifoldeb ar gyflogwyr i sicrhau bod eu gweithlu'n cydymffurfio â'r strwythur hwn, gan ddarparu sicrwydd ychwanegol i weithwyr eu bod yn gallu ei gyflawni a chydymffurfio ag ef.

I gyflogwyr

- Data ar y gweithlu: drwy reoleiddio a chofnodi grwpiau ychwanegol o weithwyr, bydd rheoleiddiwr y gweithlu'n gallu darparu darlun llawnach, â mwy o wybodaeth am y gweithlu gofal cymdeithasol, i gyflogwyr, Llywodraeth Cymru a fydd yn helpu gyda gwaith cynllunio'r gweithlu a materion cysylltiedig.
- Recriwtio: bydd y ffaith bod rhaid i weithwyr fod wedi cymhwyso a bod gofyn iddynt barhau â'u dysgu a'u hyfforddiant at ddibenion trwyddedu yn rhoi sicrwydd i gyflogwyr o ansawdd eu hymarfer. Dylai'r manteision sy'n gysylltiedig â thrwyddedu arwain at ddelwedd well o'r gweithlu gofal cymdeithasol hefyd a ddylai yn ei dro ddenu mwy o bobl i'r sector, gan wella recriwtio ymhellach.
- Hyfforddiant: bydd y gofyniad i bob gweithiwr fod wedi cymhwyso yn golygu y bydd cyflogwyr yn gallu cael gafael ar hyfforddiant achrededig i'w gweithwyr.
- Gweithlu cynaliadwy: bydd cyflogwyr yn cael gweithlu sy'n gymwys, a fydd yn cael cymorth drwy eu haelodaeth drwyddedu i wella eu hymarfer, gan leihau problemau cadw gweithwyr.

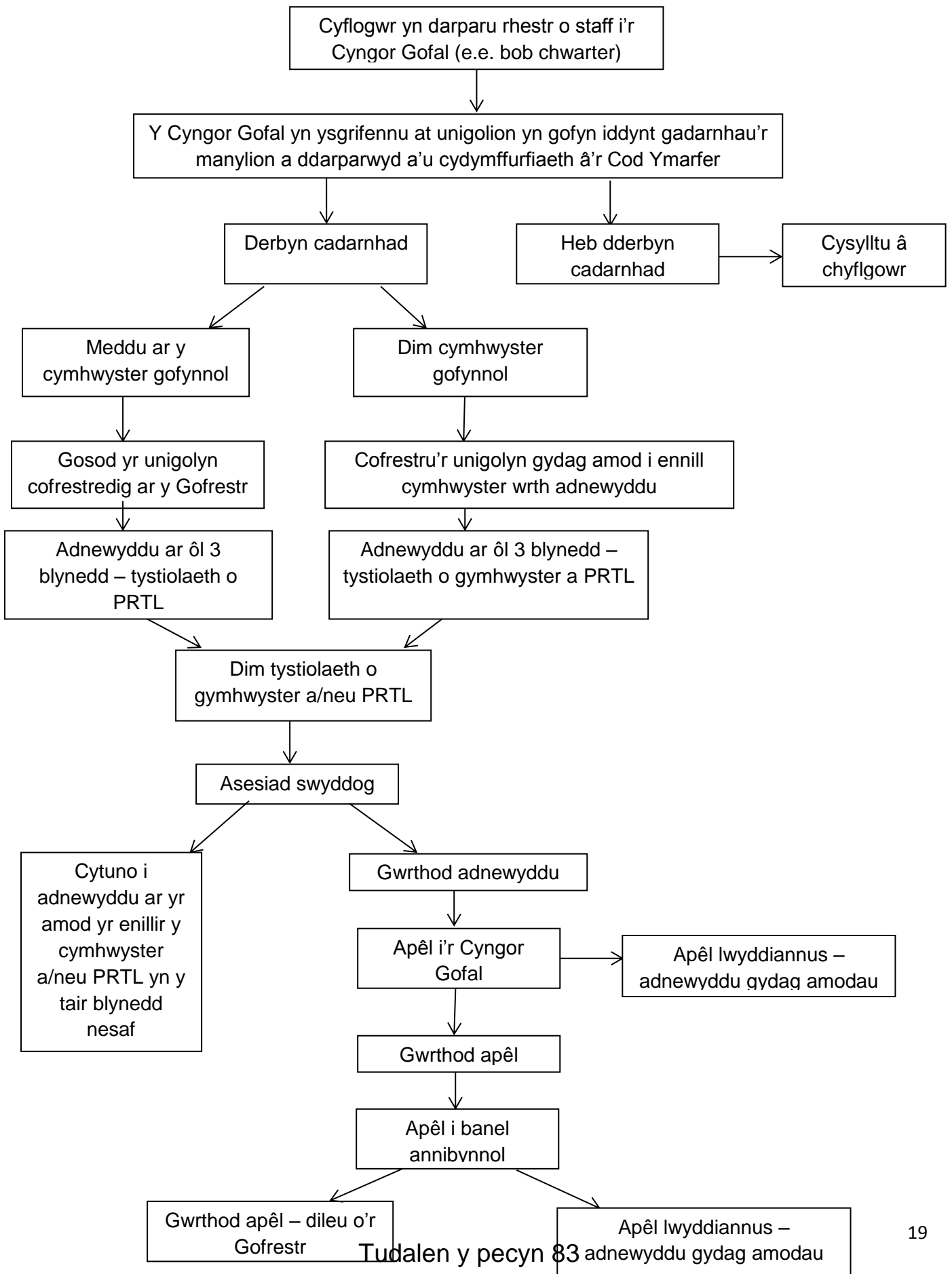
I unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau a'r cyhoedd

- Mwy o sicrwydd i'r cyhoedd: byddai trwyddedu gweithwyr cartrefi gofal oedolion a gweithwyr gofal cartref sy'n gweithio'n uniongyrchol â phobl agored i niwed mewn

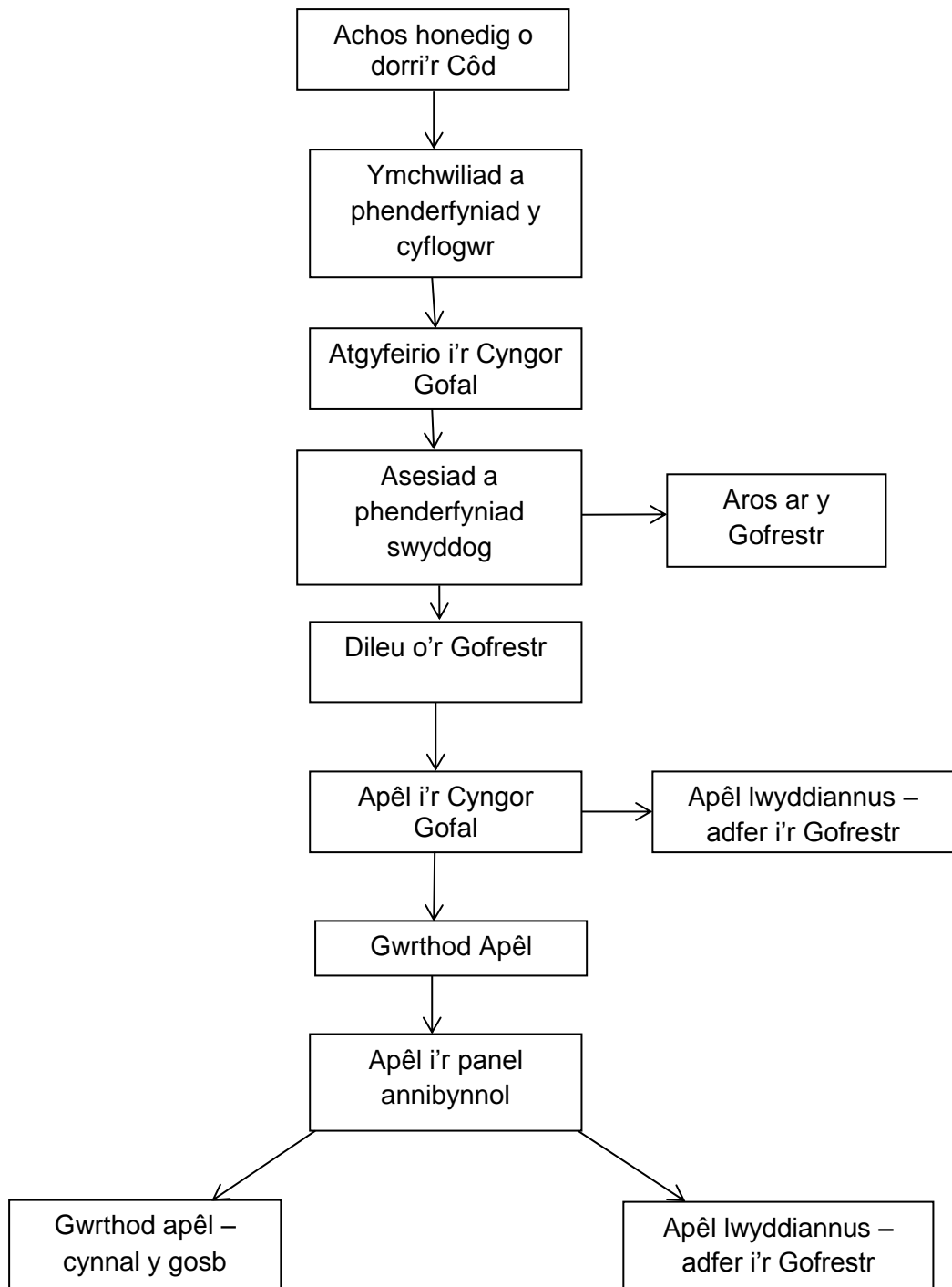
cartrefi gofal neu yng nghartref yr unigolyn, ac sy'n gorfod cwblhau tasgau arbenigol yn gynyddol, yn rhoi sicrwydd bod y gweithwyr hyn yn gymwys a bod modd eu dwyn i gyfrif pe bai rhywbeth yn mynd o chwith. Mae'r un peth yn wir am fathau eraill o weithwyr gofal trwyddedig.

- Mwy o hyder i'r cyhoedd: byddai cael gweithlu atebol yn cynyddu hyder y cyhoedd yn y broses ac yn y gweithlu ei hun.
- Mwy o wybodaeth gyhoeddus: byddai unigolion yn gallu cael gafael ar wybodaeth am weithwyr sydd wedi colli eu trwydded er mwyn gwirio cyn recriwtio rhywun ar sail anffurfiol.
- Mesurau diogelwch cryfach: drwy reoleiddio mwy o weithwyr bydd modd atal y rhai sydd wedi methu cynnal y safonau gofynnol rhag gweithio drwy ddileu eu trwydded, gan wella'r diogelwch y gall rheoleiddio'r gweithlu ei roi i unigolion agored i niwed.
- Gofal a chymorth gwell: dylai nod trwyddedu, a'r canlyniadau a nodwyd uchod, arwain at a sicrhau'r canlyniad terfynol o wella ansawdd y gweithlu a fyddai'n arwain at ofal a chymorth gwell i unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau.

Proses drwyddedu newydd

Proses newydd addasrwydd i ymarfer

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 3 – Senedd**

Dyddiad: **Dydd Iau, 19 Mawrth 2015**

Amser: **09.01 – 15.35**

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](http://senedd.tv) yn:

<http://senedd.tv/cy/2673>

Cofnodion Cryno:

Aelodau'r Cynulliad:

David Rees AC (Cadeirydd)
Alun Davies AC
Janet Finch–Saunders AC
Elin Jones AC
Darren Millar AC
Lynne Neagle AC
Gwyn R Price AC
Jenny Rathbone AC (yn lle John Griffiths AC)
Lindsay Whittle AC
Kirsty Williams AC (ar gyfer eitemau 3 a 7 i 12)
Peter Black AC (yn lle Kirsty Williams AC ar gyfer eitemau 1 i 2 a 4 i 6)

Tystion:

Kirsty Williams AC, yr Aelod sy'n Gyfrifol am y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru)
Lisa Salkeld, Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Philippa Watkins, Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Mark Drakeford AC, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Vaughan Gething AC, y Dirprwy Weinidog Iechyd
Dr Andrew Goodall, Llywodraeth Cymru
Albert Heaney, Llywodraeth Cymru
Dr Ruth Hussey, Llywodraeth Cymru

Martin Sollis, Llywodraeth Cymru
Melanie Minty, Fforwm Gofal Cymru
Anne Thomas, Linc Cymru ac yn cynrychioli Fforwm Gofal Cymru
Michele Millard, Spire Cardiff Hospital ac yn cynrychioli Cymdeithas Gofal Iechyd Annibynnol Cymru
Simon Rogers, Cymdeithas Gofal Iechyd Annibynnol Cymru
Sue Goodman, y Wallich
Antonia Watson, y Wallich
Stephen Coole, Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr Cymru
Lucy-Ann Henry, Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr Cymru
Nick McLain, Heddlu Gwent
Paul Roberts, Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi
Jon Stratford, Heddlu De Cymru

Staff y Pwyllgor:

Llinos Madeley (Clerc)
Helen Finlayson (Ail Clerc)
Sian Giddins (Dirprwy Glerc)
Rhys Morgan (Dirprwy Glerc)
Enrico Carpanini (Cynghorydd Cyfreithiol)
Gwyn Griffiths (Cynghorydd Cyfreithiol)
Elfyn Henderson (Ymchwilydd)
Martin Jennings (Ymchwilydd)
Sian Thomas (Ymchwilydd)
Philippa Watkins (Ymchwilydd)

Trawsgrifiad

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod](#).

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

- 1.1 Cafwyd ymddiheuriadau gan John Griffiths. Dirprwyodd Jenny Rathbone.
- 1.2 Dirprwyodd Peter Black ar ran Kirsty Williams AC ar gyfer yr eitemau'n ymwneud â'r Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru).

2 Y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru): sesiwn dystiolaeth 14

- 2.1 Ymatebodd Kirsty Williams, yr Aelod sy'n gyfrifol am y Bil, i gwestiynau gan Aelodau.

3 Sesiwn graffu ar waith y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd: gwaith craffu cyffredinol a chyllidol.

3.1 Ymatebodd y Gweinidog a'r Dirprwy Weinidog i gwestiynau gan Aelodau.

3.2 Cytunodd y Gweinidog:

- i ddarparu gwybodaeth ystadegol gefndir yn ymwneud â nifer yr unigolion yng Nghymru sydd â salwch cronig a'r nifer sy'n cael triniaethau;
- i roi gwybod i'r Pwyllgor pan fydd yr adroddiad cenedlaethol 'Ymddiried Mewn Gofal', ynghylch hapwiriadau o wardiau iechyd meddwl pobl hŷn yng Nghymru, yn cael ei gyhoeddi;
- i ysgrifennu at y Pwyllgor er mwyn darparu manylion am ddyraniadau'r rhaglen gyfalaf sydd wedi'u nodi yng nghynllun tair blynedd drafft Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, gan gyfeirio'n benodol at unrhyw gynlluniau i ddatblygu adran achosion brys Ysbyty Gwynedd; ac
- i adolygu canllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â newid gwasanaethau byrddau iechyd lleol er mwyn sicrhau eu bod yn darparu'n ddigonol ar gyfer ymgysylltu â staff yr effeithir arnynt, o bosibl.

4 Y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru): sesiwn dystiolaeth 15

4.1 Ymatebodd y tystion i gwestiynau gan Aelodau.

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(vi) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer eitemau 6, 7 a 12 o'r cyfarfod, ac o eitem 1 o'r cyfarfod ar 25 Mawrth 2015.

5.1 Derbyniwyd y cynnig.

6 Y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru): trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

6.1 Trafododd y Pwyllgor y dystiolaeth a ddaeth i law.

6.2 Cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i ofyn am eglurhad ynghylch a fydd Fframwaith Llywodraethu'r Offeryn Aciwtedd (pan gaiff ei ddilysu) yn cynnwys cymarebau staffio sefydlog sy'n berthnasol i'r holl wardiau cleifion mewnol i oedolion, boed yn wardiau meddygol neu lawfeddygol.

7 Sesiwn graffu ar waith y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd: trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

7.1 Trafododd y Pwyllgor y dystiolaeth a ddaeth i law.

7.2 Cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol mewn perthynas â chanllawiau ar lefelau diogel o ran defnyddio meddygon locwm.

8 Ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau: sesiwn dystiolaeth 7

8.1 Ymatebodd y tystion i gwestiynau gan Aelodau.

9 Ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau: sesiwn dystiolaeth 8

9.2 Cytunodd y tystion i ddarparu i'r Pwyllgor:

- copi o strategaeth Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr ynghylch digwyddiadau hel tafarnau sydd wedi'u trefnu; a
- chopi o ganfyddiadau adroddiad interim yr Undeb.

10 Ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau: sesiwn dystiolaeth 9

10.2 Cytunodd y tystion i ddarparu i'r Pwyllgor:

- ffigurau ar nifer yr arestiadau a/neu droseddau lle'r oedd alcohol yn ffactor cyfrannol; a
- ffigurau ar y galw o ran galwadau a digwyddiadau mewn wythnos benodol.

11 Papurau i'w nodi

11.1 Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Mawrth 2015

11.1a Cytunodd y Pwyllgor i ddiwygio cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Mawrth i gynnwys manylion am y wybodaeth ychwanegol y cytunodd yr Aelodau i ofyn amdani gan fyrddau Iechyd Lleol a Chymdeithas Gofal Iechyd Annibynnol Cymru ynghylch y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru).

11.2 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ar y Bil Busnesau Bach, Menter a Chyflogaeth: gohebiaeth gan y Llywydd

11.2a Nododd y Pwyllgor yr ohebiaeth, a chytunodd i ysgrifennu at y Llywydd er mwyn tynnu sylw at bwysigrwydd rôl y Cynulliad o ran craffu ar Femoranda Cydsyniad Deddfwriaethol.

11.3 Gohebiaeth gan y Pwyllgor Deisebau P-04-625 Cefnogaeth i Fil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru)

11.3a Nododd y Pwyllgor yr ohebiaeth.

12 Ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau: trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

12.1 Trafododd y Pwyllgor y dystiolaeth a ddaeth i law.

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 3 – Senedd**

Dyddiad: **Dydd Mercher, 25 Mawrth 2015**

Amser: **09.15 – 12.23**

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](http://senedd.tv) yn:
<http://senedd.tv/cy/2648>

Cofnodion Cryno:

Aelodau'r Cynulliad:

David Rees AC (Cadeirydd)
Alun Davies AC
Janet Finch–Saunders AC
John Griffiths AC
Elin Jones AC
Darren Millar AC
Lynne Neagle AC
Gwyn R Price AC
Kirsty Williams AC (ar gyfer eitemau 2 i 7)
Lindsay Whittle AC
Peter Black AC (yn lle Kirsty Williams AC ar gyfer eitem 1)

Tystion:

Mark Drakeford AC, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau
Cymdeithasol
Kate Johnson, Llywodraeth Cymru
David Pritchard, Llywodraeth Cymru
Mari Williams, Llywodraeth Cymru

Staff y Pwyllgor:

Llinos Madeley (Clerc)
Helen Finlayson (Ail Clerc)
Sian Giddins (Dirprwy Clerc)
Rhys Morgan (Dirprwy Clerc)

Enrico Carpanini (Cynghorydd Cyfreithiol)
Gwyn Griffiths (Cynghorydd Cyfreithiol)
Gareth Howells (Cynghorydd Cyfreithiol)
Gareth Pembroke (Cynghorydd Cyfreithiol)
Joanest Varney-Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol)
Stephen Boyce (Ymchwilydd)
Amy Clifton (Ymchwilydd)
Sian Thomas (Ymchwilydd)
Philippa Watkins (Ymchwilydd)

Trawsgrifiad

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod](#).

1 Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru): ystyried y materion allweddol

1.1 Trafododd y Pwyllgor y prif faterion sydd wedi codi wrth ystyried egwyddorion cyffredinol y Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru).

2 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

2.1 Ni chafwyd ymddiheuriadau

2.2 Dirprwyodd Peter Black ar ran Kirsty Williams AC ar gyfer yr eitem yn ymwneud â'r Bil Lefelau Diogel Staff Nyrsio (Cymru).

3 Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): Sesiwn dystiolaeth 1

3.1 Ymatebodd y Gweinidog i gwestiynau gan yr Aelodau.

3.2 Cytunodd y Gweinidog i ddarparu:

- nodyn am unrhyw asesiad ariannol, y tu hwnt i'r hyn a nodir yn y Memorandwm Esboniadol, a wnaed mewn perthynas â'i gwneud yn ofynnol i gofrestru gweithwyr gofal cartref a gweithwyr cartrefi gofal i oedolion;
- amlinelliad o'r wybodaeth y disgwylir iddi gael ei chynnwys yn yr adroddiadau am sefydlogrwydd y farchnad leol y bydd yn rhaid i awdurdodau lleol eu paratoi a'u cyhoeddi o dan adran 144B o'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (i'w mewnosod drwy gyfrwng adran 55 o'r Bil);
- rhyw syniad o'r amserlenni arfaethedig ar gyfer cyhoeddi rheoliadau drafft o dan adran 60(6) a (7) yn ymwneud â gallu Gweinidogion, o dan adran 60, i asesu cynaliadwyedd ariannol darparwyr gwasanaethau.

4 Papurau i'w nodi

4.1 Cofnodion cyfarfod 11 Mawrth 2015

4.1a Nododd y Pwyllgor gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 11 Mawrth.

4.2 Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru): gohebiaeth gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

4.2a Nododd y Pwyllgor yr ohebiaeth gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol.

4.3 Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru): gohebiaeth gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

4.3a Nododd y Pwyllgor yr ohebiaeth gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

4.4 Ymchwiliad i'r gweithlu Meddygon Teulu yng Nghymru: gohebiaeth gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

4.4a Nododd y Pwyllgor yr ohebiaeth gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol.

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(vi) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod ac o eitem 1 yn y cyfarfod ar 23 Ebrill 2015

5.1 Derbyniwyd y cynnig.

6 Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru): trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

6.1 Ystyriodd y Pwyllgor y dystiolaeth a ddaeth i law.

6.2 Cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i ofyn am ragor o wybodaeth am y Bil Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru).

7 Ymchwiliad i berfformiad y Gwasanaethau Ambiwylans yng Nghymru: trafod y llythyr drafft

7.1 Trafododd y Pwyllgor y llythyr drafft i'w anfon at y Dirprwy Weinidog Iechyd ac fe'i derbyniwyd yn amodol ar rai mân newidiadau.

Eitem 7.2

National Assembly for Wales / Cynulliad Cenedlaethol Cymru
[Health and Social Care Committee / Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol](#)

[Inquiry into the performance of Ambulance Services in Wales / Ymchwiliad i berfformiad Gwasanaethau Ambiwllans Cymru](#)

Additional information from Welsh Ambulance Service NHS Trust – PAS(AI) 10
/ Gwybodaeth ychwanegol gan Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau
Ambiwllans Cymru – PAS(AI) 10

From: Estelle Hitchon (Welsh Ambulance Service NHS Trust - 020)

Sent: 16 April 2015 13:36

To: Health and Social Care Committee | Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Subject: RE: Ymchwiliad i berfformiad Gwasanaethau Ambiwllans Cymru - llythyr i'r Dirprwy Gweinidog | Inquiry into the performance of Ambulance Services in Wales - letter to the Deputy Minister

Dear Colleague

Many thanks for your recent letter requesting additional information following our recent correspondence. I attach an updated spreadsheet which details the number of incidents in each year for which multiple or repeat calls were made.

In addition, Members also indicated that they would welcome more information about the criteria by which the eight-minute target is measured, particularly whether the target is deemed to have been met at the point at which a first responder arrives at the scene, even if that responder is not a paramedic equipped to provide treatment at the scene.

In response, we would say that, in line with all UK Ambulance Services, the Welsh Ambulance Services NHS Trust uses the UK-wide KA34 guidance tool which defines what constitutes an appropriate response in terms of the Category A8-minute standard.

This guidance outlines the following in respect of emergency response:

Paragraph 3.6.1 of KA34 Guidance

For the purposes of the Category A 8-minute standard, an emergency response may only be by:

- An emergency ambulance; or
- A rapid response vehicle equipped with a defibrillator to provide treatment at the scene; or
- An approved first responder equipped with a defibrillator, who is accountable to the ambulance service; or when a healthcare professional is at the location of the incident, equipped with a defibrillator and deemed clinically appropriate to respond by the Trust. A first responder is not a substitute for an ambulance response and an

ambulance response should be dispatched to all calls attended by an approved first responder.

I hope this information is helpful to Members. However, should you require anything further, please do not hesitate to contact me.

Best regards

Estelle Hitchon
Associate Director
Chief Executive's Office
Welsh Ambulance Services NHS Trust

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Ymddiriedolaeth GIG
Gwasanaethau Ambiwllans Cymru
Welsh Ambulance Services
NHS Trust

Health Informatics Reference: 8041

Analyst: Richard Thomas

Data Period: 1st January 2012 - 31st December 2014 (Inclusive)

Data Source: Emergency Medical Service Cube

Selection Criteria: Categorisation: Category A Calls
Valid Calls
Verified Incidents
KPI A8 Denominator
KPI A8 Numerator
KPI A8 Percentage
WAST Operation Area (Operational Area)
Incident Location (LHB)
Calendar (All Wales)

Caveat:

The data does not include any 2015 data, this is due to some figures not been officially released in accordance with the UK Statistics Authority Code of Practice.

Verified Incident

A Valid call is all 999 calls answered by Control, excluding calls made in error, test calls, calls to other ambulance control rooms, Information and duplicate calls.

Question

The number of Category A emergency calls made in 2012,2013 and 2014;
The number of incidents to which those calls relate
The number which resulted in an emergency response arriving at the scene and
The number which is resulted in an emergency response arriving at the scene within eight minutes

All Wales

					GIG CYMRU NHS WALES	Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru Welsh Ambulance Services NHS Trust
	Total Category A Emergency Calls	Total Category A Verified Incidents	# Category A Resulting in an Arrival At Scene	# Resulting Category A in an Arrival At Scene within 8 Minutes	Category A Percentage	# of Duplicate Calls
2012	186,481	166,426	161,199	102,393	63.5%	9,535
2013	201,147	169,903	164,585	99,506	60.5%	10,403
2014	217,326	172,210	166,130	90,102	54.2%	12,643
Grand Total	604,954	508,539	491,914	292,001	59.4%	32,581

LHB

					GIG CYMRU NHS WALES	Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru Welsh Ambulance Services NHS Trust
	Total Category A Emergency Calls	Total Category A Verified Incidents	# Category A Resulting in an Arrival At Scene	# Resulting Category A in an Arrival At Scene within 8 Minutes	Category A Percentage	# of Duplicate Calls
2012	186,481	166,426	161,199	102,393	63.5%	9,535
Abertawe Bro Morgannwg	33,142	28,186	27,305	17,694	64.8%	2,069
Aneurin Bevan	34,768	31,396	30,686	18,708	61.0%	1,686
Betsi Cadwaladr	40,463	38,337	37,963	24,899	65.6%	1,536
Cardiff and Vale	27,481	24,692	24,028	16,349	68.0%	1,512
Cwm Taf	18,542	16,429	16,006	8,935	55.8%	825
Hywel Dda	21,725	19,431	18,969	12,072	63.6%	1,246
Out of Area	2,923	1,565	0	0	0.0%	220
Powys	7,437	6,390	6,242	3,736	59.9%	441
2013	201,147	169,903	164,585	99,506	60.5%	10,403
Abertawe Bro Morgannwg	35,712	28,263	27,369	17,120	62.6%	2,211
Aneurin Bevan	37,244	32,012	31,321	17,875	57.1%	1,755
Betsi Cadwaladr	42,497	39,043	38,581	24,888	64.5%	1,760
Cardiff and Vale	30,481	25,937	25,160	15,485	61.5%	1,771
Cwm Taf	20,051	16,691	16,291	8,570	52.6%	925
Hywel Dda	24,170	20,113	19,589	11,923	60.9%	1,248
Out of Area	3,044	1,427	0	0	0.0%	249
Powys	7,948	6,417	6,274	3,645	58.1%	484
2014	217,326	172,210	166,130	90,102	54.2%	12,643
Abertawe Bro Morgannwg	37,935	28,136	27,117	16,340	60.3%	2,360
Aneurin Bevan	40,168	32,537	31,552	15,193	48.2%	2,393
Betsi Cadwaladr	47,245	40,518	39,821	23,570	59.2%	2,198
Cardiff and Vale	33,328	26,615	25,614	13,560	52.9%	2,372
Cwm Taf	21,305	16,834	16,379	7,283	44.5%	1,171
Hywel Dda	25,597	19,837	19,273	10,633	55.2%	1,425
Out of Area	3,155	1,214	0	0	0.0%	289
Powys	8,593	6,519	6,374	3,523	55.3%	435
Grand Total	604,954	508,539	491,914	292,001	59.4%	32,581

Operational Area

						Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru Welsh Ambulance Services NHS Trust
	Total Category A Emergency Calls	Total Category A Verified Incidents	# Category A Resulting in an Arrival At Scene	# Resulting Category A in an Arrival At Scene within 8 Minutes	Category A Percentage	# of Duplicate Calls
2012	186,481	166,426	161,199	102,393	63.5%	9,535
Abertawe Bro Morgannwg	33,142	28,186	27,305	17,694	64.8%	2,069
Bridgend	8,958	6,777	6,566	3,846	58.6%	523
Neath Port Talbot	8,835	7,823	7,616	4,657	61.1%	503
Swansea	15,349	13,586	13,123	9,191	70.0%	1,043
Aneurin Bevan	34,768	31,396	30,686	18,708	61.0%	1,686
Blaenau Gwent	4,777	4,235	4,143	2,443	59.0%	215
Caerphilly	10,730	9,819	9,638	5,731	59.5%	497
Monmouth	4,738	4,064	3,964	2,401	60.6%	268
Newport	9,104	8,318	8,073	5,410	67.0%	479
Torfaen	5,419	4,960	4,868	2,723	55.9%	227
Betsi Cadwaladr	40,463	38,337	37,963	24,899	65.6%	1,536
Conwy & Denbighshire	14,362	13,640	13,528	9,634	71.2%	556
Flintshire & Wrexham	15,033	14,292	14,152	9,197	65.0%	568
Gwynedd & Isle of Anglesey	11,068	10,405	10,283	6,068	59.0%	412
Cardiff And Vale	27,481	24,692	24,028	16,349	68.0%	1,512
Cardiff	20,523	18,551	18,004	12,481	69.3%	1,168
Vale of Glamorgan	6,958	6,141	6,024	3,868	64.2%	344
Cwm Taf	18,542	16,429	16,006	8,935	55.8%	825
Merthyr Tydfil	3,783	3,378	3,266	1,987	60.8%	177
Rhondda Cynon Taff	14,759	13,051	12,740	6,948	54.5%	648
Hywel Dda	21,725	19,431	18,969	12,072	63.6%	1,246
Carmarthen	10,535	9,383	9,121	5,732	62.8%	626
Ceredigion	3,921	3,505	3,426	2,090	61.0%	228
Pembrokeshire	7,269	6,543	6,422	4,250	66.2%	392
Out of Area	2,923	1,565	0	0	0.0%	220
Out of Area	2,923	1,565	0	0	0.0%	220
Powys	7,437	6,390	6,242	3,736	59.9%	441
North Powys	3,512	3,017	2,950	1,769	60.0%	196
South Powys	3,925	3,373	3,292	1,967	59.8%	245
2013	201,147	169,903	164,585	99,506	60.5%	10,403
Abertawe Bro Morgannwg	35,712	28,263	27,369	17,120	62.6%	2,211
Bridgend	9,760	7,001	6,765	4,009	59.3%	541
Neath Port Talbot	9,764	8,006	7,778	4,675	60.1%	563
Swansea	16,188	13,256	12,826	8,436	65.8%	1,107
Aneurin Bevan	37,244	32,012	31,321	17,875	57.1%	1,755
Blaenau Gwent	5,091	4,251	4,159	2,297	55.2%	219
Caerphilly	11,485	10,038	9,862	5,342	54.2%	494
Monmouth	5,420	4,413	4,300	2,388	55.5%	279
Newport	9,427	8,208	7,981	5,217	65.4%	495
Torfaen	5,821	5,102	5,019	2,631	52.4%	268
Betsi Cadwaladr	42,497	39,043	38,581	24,888	64.5%	1,760
Conwy & Denbighshire	15,117	13,921	13,756	9,701	70.5%	619
Flintshire & Wrexham	15,757	14,545	14,383	9,125	63.4%	671
Gwynedd & Isle of Anglesey	11,623	10,577	10,442	6,062	58.1%	470
Cardiff And Vale	30,481	25,937	25,160	15,485	61.5%	1,771
Cardiff	22,412	19,298	18,716	11,742	62.7%	1,322
Vale of Glamorgan	8,069	6,639	6,444	3,743	58.1%	449
Cwm Taf	20,051	16,691	16,291	8,570	52.6%	925
Merthyr Tydfil	4,041	3,389	3,293	1,831	55.6%	202
Rhondda Cynon Taff	16,010	13,302	12,998	6,739	51.8%	723
Hywel Dda	24,170	20,113	19,589	11,923	60.9%	1,248
Carmarthen	11,650	9,682	9,421	5,582	59.3%	614
Ceredigion	4,423	3,681	3,574	2,108	59.0%	232
Pembrokeshire	8,097	6,750	6,594	4,233	64.2%	402
Out of Area	3,044	1,427	0	0	0.0%	249
Out of Area	3,044	1,427	0	0	0.0%	249
Powys	7,948	6,417	6,274	3,645	58.1%	484
North Powys	3,572	2,920	2,853	1,656	58.0%	193
South Powys	4,376	3,497	3,421	1,989	58.1%	291

2014	217,326	172,210	166,130	90,102	54.2%	12,643
Abertawe Bro Morgannwg	37,935	28,136	27,117	16,340	60.3%	2,360
Bridgend	10,518	6,997	6,662	3,918	58.8%	626
Neath Port Talbot	9,995	7,685	7,476	4,405	58.9%	570
Swansea	17,422	13,454	12,979	8,017	61.8%	1,164
Aneurin Bevan	40,168	32,537	31,552	15,193	48.2%	2,393
Blaenau Gwent	5,527	4,287	4,175	1,884	45.1%	295
Caerphilly	11,996	10,026	9,763	4,350	44.6%	624
Monmouth	5,871	4,403	4,274	1,967	46.0%	390
Newport	10,497	8,635	8,293	4,761	57.4%	715
Torfaen	6,277	5,186	5,047	2,231	44.2%	369
Betsi Cadwaladr	47,245	40,518	39,821	23,570	59.2%	2,198
Conwy & Denbighshire	16,695	14,454	14,225	9,162	64.4%	723
Flintshire & Wrexham	17,942	15,402	15,135	8,638	57.1%	846
Gwynedd & Isle of Anglesey	12,608	10,662	10,461	5,770	55.2%	629
Cardiff And Vale	33,328	26,615	25,614	13,560	52.9%	2,372
Cardiff	24,538	19,861	19,049	10,140	53.2%	1,813
Vale of Glamorgan	8,790	6,754	6,565	3,420	52.1%	559
Cwm Taf	21,305	16,834	16,379	7,283	44.5%	1,171
Merthyr Tydfil	4,298	3,401	3,287	1,659	50.5%	251
Rhondda Cynon Taff	17,007	13,433	13,092	5,624	43.0%	920
Hywel Dda	25,597	19,837	19,273	10,633	55.2%	1,425
Carmarthen	12,509	9,666	9,366	5,002	53.4%	691
Ceredigion	4,601	3,562	3,459	1,874	54.2%	256
Pembrokeshire	8,487	6,609	6,448	3,757	58.3%	478
Out of Area	3,155	1,214	0	0	0.0%	289
Out of Area	3,155	1,214	0	0	0.0%	289
Powys	8,593	6,519	6,374	3,523	55.3%	435
North Powys	3,925	2,984	2,918	1,625	55.7%	193
South Powys	4,668	3,535	3,456	1,898	54.9%	242
Grand Total	604,954	508,539	491,914	292,001	59.4%	32,581

Eitem 7.3

Y Pwyllgor Deisebau
Petitions Committee

David Rees AM
Chair of the Health and Social Care
Committee
National Assembly for Wales
Ty Hywel
Cardiff Bay

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

Our ref: P-04-625

April 2015

Petition Title – P 04-625 Support for Safe Nursing Staffing levels (Wales) Bill

Dear David

The Petitions Committee has been considering the following petition from Richard Jones MBE, which has collected 1,579 Signatures and which I know your Committee is aware of.

We the undersigned call upon Members of the National Assembly for Wales Health and Social Care Committee to vote in favour of the Safe Nursing Staffing Levels (Wales) Bill once it is introduced into the Assembly.

Additional Information

Kirsty Williams AM is soon going to be introducing the Safe Nurse Staffing Levels (Wales) Bill into the National Assembly for Wales. This bill would enshrine in law Chief Nursing Officer in Wales' core principles regarding staffing levels on all medical and surgical wards. The Royal College of Nursing believes that this piece of legislation is necessary to improve patient safety and will help to restore patients faith in the Welsh NHS as well as ensuring that patients in hospitals in Wales receive the nursing care and attention they need and deserve and allows Nurses to be able to deliver care to the standard that they are trained and want to deliver.

At the Committee's meeting on 24 March Members agreed to formally refer the petition to The Health and Social Care Committee asking for it to be taken into

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

Ffôn / Tel: 0300 200 6375

E-bost / Email: SeneddDeisebau@Cynulliad.Cymru / SeneddPetitions@Assembly.Wales

Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg / We welcome correspondence in both English and Welsh

account when drawing up your stage 1 report on the Safe Nursing Staff Levels (Wales) Bill.

We also ask that you keep us informed of progress and the point at which you decide to close the petition so that we can keep the petitioner informed.

If you would like any further information on this petition, please contact the Committee Clerking Team at SeneddPetitions@assembly.wales or on (029) 2089 8421. I would be grateful if your response could be sent electronically to the email address above.

Yours sincerely

A handwritten signature in black ink that reads "William Powell". The signature is written in a cursive style with a large initial 'W'.

William Powell AC / AM
Cadeirydd / Chair

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon